БОЖЕ ВЕЛИКИЙ, ЄДИНИЙ, НАМ УКРАЇНУ ХРАНИ...

Запам'ятаймо цей день: 24 серпня 1991 року Верховна Рада республіки проголосила незалежність України та створення самостійної української держави —

УКРАЇНА

Вечірній Київ

НЕЗАЛЕЖНА ГАЗЕТА СТОЛИЦІ УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 21 ЛЮТОГО 1919 РОКУ ● ПОНЕДІЛОК 26 СЕРПНЯ 1991 РОКУ ● № 163 (14278) ● ЦІНА 20 КОП.

Надзвичайна сесія Верховної Ради УРСР

УКРАЇНА ЗДОБУВАЄ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Позачергова сесія відбулася минулої суботи, хоч мала б відбутися щонайменше на три дні раніше, себто відразу після державного правопартійного перевороту. Однак у Президії Верховної Ради забракло мужності, а можливо й бажання скликати сесію негайно. Щоб бути точним, слід підкреслити: у компартійної частини Президії. Це видно хоча б з результатів поіменного голосування за ту обережну й нерішучу Заяву, яка була прийнята із запізненням на добу.

Отож наша сесія відбувалася у час, коли заколот не пройшов і заколотникам були дані оцінки. Як вона проходила описувати немає потреби, оскільки була організована пряма теле- і радіотрансляція із сесійного залу. Тому лише окремі штрихи і окремі суб'єктивні спостереження.

На порядку денному одне питання: політична ситуація в республіці і заходи, яких треба вжити, щоб не допустити можливості повторення подібного в майбутньому. Доповідь Голови Верховної Ради Л. Кравчука, співдоповіді від парламентської більшості О. Мороза та від опозиції І. Юхновського. З матеріалів, які одержали депутати, було видно, що до сесії готувалася в основному Народна Рада — вона запропонувала добрих півтора десятка проектів з найактуальніших питань. Однак ці проекти практично не розглядалися, хоч окремі ідеї, викладені в них, були реалізовані в прийнятих сесією документах.

Відчувалась густа напруга, що витала у сесійному залі. Принишкла Президія, яка під час путчу продемонструвала свою неспроможність чітко і рішуче відгукнутись на події, затихла парламентська більшість, яка завжди, відчуваючи свою кількісну перевагу, почувалася самовпевнено. Зрештою, багатьох з них можна зрозуміти, бо вони, як свідчили матеріали, підготовлені коаліцією «Незалежна демократична Україна», у різний спосіб і в різній мірі підтримали хунту. А на пам'яті в усіх ще свіжі різкі оцінки російського парламенту.

Л. Кравчук хвилювався. І хоч він особисто не підтримав переворот, відмежувався від нього, і в обережних висловах доніс цю думку до народу України, однак ця реакція не була рішучою і безкомпромісною, як у Єльцина, не була вона й своєчасною. Звичайно, після бою легко кулаками розмахувати, що багато хто й робить. Звичайно, після ліквідації заколоту багато хто шукає, як показати себе у кращому світлі. Л. Кравчуку слід віддати належне: хоч і з запізненням, хоч і надобережно, але він як найвища посадова особа в республіці (а людям це дуже потрібно було в той смутний час) висловився проти т. з. ДКНС. Однак вистояти півтори години під обстрілом непростих запитань (а біля мікрофонів вишикувалися виключно представники опозиції) було, погодьтеся, непросто. Та Л. Кравчук тримався з гідністю.

На жаль, три дні путчу, які потрясли світ, не одержали на сесії своєї всебічної, узагальнюючої оцінки, не були розкриті їх причини, не були показані рушійні сили, а надто — не дано широкої картини, що ж робилося в Україні. Не було поставлене з усією гостротою питання про відповідальність тих посадових осіб і функціонерів, які заплямували себе у ці дні колабораціонізмом. Щоправда, була прийнята постанова про створення комісії, яка б розібралася в усьому цьому, але — і в цьому парадокс — персональний склад комісії не затверджений. Хочеш не хочеш, а напрошується думка, що хтось заінтересований в тому, щоб розслідування не розпочалось негайно, щоб дати можливість декому заховати кінці.

Ніби відчувши таке послаблення, уже після першої перерви парламентська більшість, хоч і не так масово і не так дружно, як раніше, «вийшла з окопів». Полемічна битва розгорілась навколо питання про опечатування ЦК КПУ і інших партійних комітетів, щоб з'ясувати ступінь їхньої підтримки хунти, та навколо питання про департизацію. Що стосується департизації органів КДБ, МВС, прокуратури, то навіть серед найтвердіших ортодоксів не знайшлося сміливця виступити проти. Що ж стосується департизації підприємств та установ, то КПУ в особі своїх представників в парламенті намагалась не допустити цього, відстояти свої привілеї в умовах багатопартійності виключно самій, монопольно здійснювати вплив на трудові колективи. Двічі виходив на трибуну перший секретар ЦК КПУ депутат С. Гуренко відстоювати свої позиції. Першого разу його освистала опозиція, що зайвий раз доводить необхідність підвищувати не тільки політичну, а й елементарну культуру в парламенті; після другого його виходу два з половиною десятки депутатів вийшли з компартії. І все-таки чітку постанову про департизацію підприємств не було прийнято — зупинились на компромісі: мовляв, хай це питання вирішують самі трудові колективи.

Це засвідчило зайвий раз, що Україна в цілому і її парламент в багато чому залишаються останнім бастіоном комунізму. І всі ці баталії навколо департизації видаються смішними і опереткови ми на тлі того, що того ж дня М. Горбачов оголосив про складання повноважень Генерального секретаря ЦК КПРС і про намір розпустити КПРС? Що ж, українські комуністи, чи принаймні їх керівництво, залишаються вірними не тільки принципам, а старій національній рисі — бути святішими від папи римського. Але життя розставить свої акценти. Можливо, після путчу і не потрібно буде департизувати підприємства — вихід з компартії настільки став масовим, що в ній залишаться лише ті, хто нічого не зрозумів і вже не зрозуміє. Навіть заплямовані підтримкою путчистів постараються залишити партію і можливо — швидше від інших.

І, нарешті, про основний, історичний підсумок сесії — проголошення незалежності України. З цього треба було б почати ці замітки. Але тоді не всі зрозуміли б, чому стало це можливим і чому Акт проголошення незалежності України був прийнятий з такою одностайністю. Отже, 24 серпня 1991 року Верховна Рада проголосила **незалежність України та створення самостійної української держави — України. Територія України є неподільною і недоторканою. Віднині на території України мають чинність виключно Конституція і закони України.**

Важко переоцінити цей Акт. Він, очевидно, поверне все наше життя в інше русло — про це окрема розмова. Зазначу лишень, що гострої боротьби, як сподівалася опозиція, навколо цього питання не вийшло. Компартійна більшість навдивовиж легко погодилася з проголошенням незалежності. Це ті самі люди, які раніше і думки про це не хотіли чути, ті самі люди, що з піною на устах доводили, що без оновленої Федерації Україна загине, що настане мало не кінець світу? Чим же пояснити цю метаморфозу — адже за Акт проголошення незалежності проголосувало 346 депутатів, проти — тільки один, утрималось 13.

Думаю, що цьому сприяв путч і його придушення. Цьому сприяла Росія і Прибалтика. Переворот під проводом комуністів навіч довів, що ніякого суверенітету в тому Союзі, який існує, як і в тому, що нам пропонували, не було, немає і бути не може. Може ця істина дійшла, нарешті, до компартійної більшості у парламенті? Не думаю. Швидше всього це новий маневр компартії — оскільки проголошення незалежності України стало невідворотним, то чому б не скористатися нагодою і не проголосити компартійну незалежність? Це просто таки здорово — комуністично-незалежна Україна. А при розпуску КПРС вона стане справжнім комуністичним заповідником. Зрештою, це єдина можливість для КПУ утриматися при владі.

От тільки чи захоче народ після всього мати таку незалежну Україну?

Незважаючи на важливі рішення, прийняті на сесії, чомусь не покидає почуття невдоволення. Багато питань не розглянуто, зокрема про персональну відповідальність тих, хто прямо чи непрямо підтримав хунту, включаючи депутатів Верховної Ради і членів її Президії, про засоби масової інформації, які своїми виступами сприяли розростанню перевороту, про справу Хмари і прокурора Потебенька (проекти з цих питань запропоновані опозицією) тощо. Не всі з тих рішень, що прийняті, чіткі і ясні до кінця. У мене таке враження, що Голові Верховної Ради, як і в дні путчу, забракло трішечки наполегливості і сміливості — надто, певно, тиснуть старі шаблони. Так, Леонід Макарович у своїй доповіді, досить детально зупинившись на своїй особистій поведінці і діях, практично нічого не сказав про своїх колег, не дав узагальнюючу картину, що ж відбувалося в республіці. Зробивши мужній і важливий для себе крок — вийшов зі складу ЦК КПРС і з членів Політбюро КПУ, — він не зміг зробити крок другий і залишився в рядах КПРС. Виступаючи постійно палким адептом суверенітету України, Голова після проголошення Акту про незалежність, дозволивши внести в сесійний зал синьо-жовтий національний прапор, не підтримав вимоги тисяч людей біля Верховної Ради і багатьох депутатів, щоб, як це було зроблено в Росії, підняти над куполом Верховної Ради цей національний символ. Цим, звичайно, було заземлено урочисте, святкове значення проголошення незалежності України.

А втім це моє суб'єктивне враження, і я не здивуюся, що є інші — і радикальніші, і м'якші. Час такий — суперечливий, складний, напружений, — що по гарячих слідах важко бути непогрішимим в оцінках.

Загалом же позачергова сесія по суті своїй була надзвичайною. І рішення, прийняті нею, теж надзвичайні. Їх повне осмислення має дати історія.

Віталій КАРПЕНКО.

Розслідування «ВК»

ЗА ЛАШТУНКАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЕРЕВОРОТУ

У номері «ВК» за 23.08.91 р. ми вже повідомляли, що редакція одержала копію одного цікавого документа — розпорядження Кабінету міністрів УРСР, підписаного 19.08.91 р. першим віце-прем'єр-міністром К. І. Масиком.

Виконком Київської міської
Ради народних депутатів

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 19 серпня 1991 р. № 188-р

Київ

Для координації заходів щодо забезпечення громадського порядку, безпеки громадян, охорони об"єктів, що забезпечують життєдіяльність населення і народного господарства, запобігання надзвичайним ситуаціям утворити тимчасову комісію на чолі з Державним міністром УРСР з питань оборони, національної безпеки і надзвичайних ситуацій т.Марчуком Є.К. у складі: першого заступника Міністра економіки УРСР т.Корнієнка Л.Я., першого заступника Міністра внутрішніх справ УРСР т.Корнійчука В.М., першого заступника Голови Комітету державної безпеки УРСР т.Шами М.М., заступника Командуючого Київським військовим округом т.Корнієнка А.П. /за згодою керівництва округу/.

Рішення комісії, видані в межах її компетенції, є обов"язковими для всіх міністерств і відомств УРСР, об"єднань, підприємств, установ і організацій, розташованих на території республіки.

Секретаріат Кабінету Міністрів Української РСР — Загальний відділ — (№ 5)

Перший віце-прем'єр-міністр УРСР — К.МАСИК

Що це — зловісна тінь янаєвського ДКНС на український лад? Рецидив вірнопідданського «одобрямс» діями антиконституційному «керівництву країни»? І що насправді стоїть за цим розпорядженням: піклування про безпеку суверенітету України чи бажання втягнути її в безодню реакційного перевороту?

Надамо читачам самим робити висновки, публікуючи докладний текст інтерв'ю даного нашим кореспондентам першим віце-прем'єр-міністром України К. І. Масиком.

— Почну з того, що днями на сесії Київради окремі народні депутати України і міста звинуватили мене в тому, що я своїми діями підтримував ДКНС. Я хочу, щоб правда стала надбанням ваших читачів.

Я розповім вам, як усе було з першої миті перевороту.

(Закінчення на 3-й стор.).

Викриття

ВСЕ МАЄ СВІЙ КІНЕЦЬ

В тому числі й демагогія. З трибуни надзвичайної сесії Верховної Ради С. Гуренко, перший секретар ЦК КПУ, звинуватив «деструктивні елементи» у наклепах на доброчесну КПУ і зажадав «неспростовних доказів» щодо її участі в заколоті. Умить запалали багаття з партійних документів — пішли телеграми з Львівщини, Тернопільщини, Дніпропетровська, з великих міст і малих містечок.

Демократія і цього разу випередила злочинців; ще до Указу Б. Єльцина було опечатано приміщення Львівського обкому КПУ. Правда, хтось таки ніби пробравсь уночі до якихось кімнат і позницував деякі документи, але до шифрувальної кімнати не потрапив. І ось перед нами копія документа (оригінал у Львові в обласній Раді), який поставив учора крапку на існуванні КПУ.

Ось він, — як є, в оригіналі — російською мовою.

«Первым секретарям Крымского рескома, обкомов, киевского горкома Компартии Украины.

В связи с введением в стране чрезвычайного положения важнейшей задачей партийных комитетов является содействие Государственному Комитету по Чрезвычайному Положению в СССР, во всей своей практической деятельности необходимо руководствоваться Конституцией и законами Союза ССР, документами, издаваемыми Государственным Комитетом по Чрезвычайному Положению.

Секретариат ЦК Компартии Украины рекомендует:

оперативно сориентировать партийный актив, народных депутатов, руководителей предприятий, колхозов, совхозов, организаций и учреждений на необходимость обеспечить повсеместно спокойствие, твердый конституционный порядок и дисциплину, четкую, бесперебойную работу всех предприятий, организаций и служб, от которых зависит жизнедеятельность общества.

В этой обстановке важнейшее значение имеет пресечение экстремистских настроений, недопущение любых противозаконных действий, которые могут вызвать беспорядки, гражданское неповиновение, повлечь за собой кровопролитие. Всякие демонстрации, митинги, манифестации, забастовки должны быть исключены.

Необходимо широко разъяснять трудящимся положение Закона СССР от 28 марта 1990 года «О правовом режиме чрезвычайного положения», в соответствии с которым органы государственной власти и управления могут, в зависимости от конкретной обстановки, применять весьма строгие меры для обеспечения порядка и спокойствия в тех или иных регионах. Нельзя допустить, чтобы где-либо в республике экстремистские, безответственные элементы своими безрассудными действиями вынудили вооруженные силы, органы внутренних дел и государственной безопасности прибегнуть к этим мерам. Особенно важно не допустить провокационных, подстрекательских действий среди молодежи.

Исключительное значение в нынешней обстановке имеет обеспечение во всех звеньях четкого производственного ритма, организованное завершение уборки урожая и проведение заготовок зерна и другой сельскохозяйственной продукции, мобилизация для этого всех сил и ресурсов, подготовка производственных и жилищно-бытовых объектов к работе в зимних условиях, решительное пресечение любых преступных проявлений.

Во всей работе необходимо исходить из того, что сегодня ключевым вопросом является сохранение Союза Советских Социалистических Республик, упрочение братских связей со всеми народами нашей страны. От этого зависит судьба не только нашего союзного государства, но и каждой республики, каждого советского человека. Любые действия, направленные на подрыв Союза, нарушение советских законов проявления регионального эгоизма, должны пресекаться.

Следует сплачивать все патриотические силы, выступающие за сохранение единства и целостности Союза ССР, тесно сотрудничать с Советами, комсомолом, профсоюзами, женскими, ветеранскими и другими массовыми организациями.

Сориентируйте руководителей средств массовой информации на необходимость воздержаться от публикации любых материалов, которые могут дестабилизировать обстановку.

Секретариат ЦК Компартии Украины обращает внимание на то, что принимаемые руководством страны по стабилизации обстановки и выводу из кризиса меры отвечают настроениям подавляющего большинства трудящихся и созвучны с принципиальной позицией Компартии Украины.

Для вашего сведения сообщаем, что Кабинетом министров УССР сегодня будут даны указания местным советским органам о порядке применения отдельных положений Закона СССР «О правовом режиме чрезвычайного положения».

Просим обеспечить круглосуточное дежурство в партийных комитетах секретарей, ответственных работников и оперативно информировать ЦК Компартии Украины об обстановке на местах.

СЕКРЕТАРИАТ ЦК КОМПАРТИИ УКРАИНЫ, 19.08.91».

Зазначимо, інструкції путчистів Львівський обком партії одержав не після, а **до** перевороту (!) — на документі число 47 — совершенно секретно: «О введении в стране чрезвычайного положения» стоїть дата, що його зареєстровано 18 серпня 1991 року. Коментарі зайві.

І останнє. Найприкріше, що Кабінет міністрів **виконав** розпорядження ЦК КПУ.

Щойно ці документи стали відомі, Народна Рада зажадала від Л. Кравчука прийняття постанови про припинення діяльності КПУ до з'ясування міри її участі в заколоті. Буде також розглянуто питання про ставлення до колабораціонізму Кабінету міністрів. Народна Рада вимагає негайного скликання ще однієї Надзвичайної сесії. Від сьогодні має розпочати свою роботу Комісія по розслідуванню цих державних злочинів і визначення кола посадових осіб, причетних до заколоту. Отже, все має свій кінець.

Лесь ТАНЮК,
член Президії Верховної Ради.

Дзвінок до Москви

«НЕ ХОЧУ СЕБЕ ВИГОРОДЖУВАТИ...»

Як стало відомо, наш земляк, народний депутат СРСР В. І. Цибух минулої суботи запропонував подати у відставку всьому складові Президії Верховної Ради держави, членом якої є й він сам.

Дзвінок до Москви: — Це дійсно так, Валерію Івановичу?

— Так. Вважаю, якщо в перші, найрішучіші два дні путчу Президія виявилася недієспроможною, не змогла справити гідного впливу на хід подій — всі його члени повинні подати у відставку.

— В тому числі й ви?

— Звичайно. Добрі наміри до уваги не беруться, і я вважав би нижче власної гідності якось вигороджувати себе, тим більше — звинувачуючи іншого, ховаючись за чиюсь спину.

Вважаю, що я забарився, тільки на другий день путчу висловив своє ставлення до нього, прийнявши (до речі, разом з іншими нашими земляками — Сергієм Журавльовим і Олександром Зінченком) безпосередню участь у підготовці заяви керівництва ЦК ВЛКСМ, яка осуджувала переворот. Ось чому і вніс пропозицію про відставку Президії.

Не можу не сказати ось про що. Мене, і як депутата, обраного на Україні, і просто як українця, стривожили явно шовіністичні нотки, які прозвучали в пропозиціях визначати провідні ролі в державній ієрархії за національною ознакою. Невже не зрозуміло, що такий підхід образливий і дискримінаційний!

Тому я однозначно підтримую останні рішення парламенту нашої республіки, які проголосили Україну дійсно суверенною державою.

КИЇВ, 24 СЕРПНЯ 1991 РОКУ. Під час мітингу, який скликала Народна Рада.
Фото Григорія КУБЛАНОВА.

ЗВІДУСІЛЬ ПО НОВИНІ

● Сьогодні розпочала роботу сесія Верховної Ради СРСР.

● Як повідомило Українське радіо, Президія Верховної Ради республіки прийняла рішення звільнити від судового переслідування народного депутата УРСР С. Хмару.

● Виконком міської Ради народних депутатів прийняв рішення про взяття під свій контроль приміщень і майна КПРС і КПУ.

● У Москві опечатано приміщення ЦК, міськкому та райкомів КПРС.

● Звільнені від своїх обов'язків голова Всесоюзної державної телекомпанії Л. Кравченко і головний редактор газети «Советская Россия» В. Чикін.

● Учора після тривалої перерви вийшла в ефір популярна передача «Погляд». Вона була присвячена деталям фактичного арешту Президента М. С. Горбачова в Криму.

● Покінчив життя самогубством Маршал Радянського Союзу С. Ф. Ахромеєв.

Сталося!

НЕМАЄ БІЛЬШЕ ПРАПОРА НАД ЦК КПУ

Червоний прапор, що стільки років майорів над білокам'яним заповідником більшовизму (як охрестила прогресивна преса будинок ЦК компартії України), вчора біля 18 години був знятий. Цей революційний акт, у відповідності з прийнятою вчора ж постановою міськвиконкому «Про взяття під контроль майна КПРС і КПУ на території столиці України», здійснила група демократів Київради на чолі з колишнім політв'язнем Євгеном Пронюком.

Видовище, я вам скажу, вражаюче. Перед входом до ЦК сумирна міліцейська шеренга, яка вперше сприймалася цілком доцільно. Екскурсія радянських і закордонних журналістів в малодоступні досі, а тепер опечатані кабінети. В один з них — з табличкою на дверях «Перший секретар ЦК Компартії України С. І. Гуренко» — ввійти вдалося не зразу. Але вірнопідданий охоронник все ж поступився законним вимогам влади. І тоді експропріаторам відкрився розкішний трикімнатний офіс, де передбачена навіть ванна. Ну, саме собою, килими, кришталь, «відикі»... Як тут не пригадати гордого співака жовтневого перевороту: «Которые тут временные? Слазь! Кончилось ваше время!»

Прапор падав важко, немов не хотів прощатися з мешканцями «сірого будинку», що повинні в багатьох чорних справах. Про що, до речі, посилаючись на перехоплені по дорозі з центру до Києва партійні документи з грифом «секретно», говорили мітингуючі неподалеку від поверженого ЦК. Хтось запропонував підняти замість червоного прапора синьо-жовтий. Але потім демократи вирішили: не варто дискредитувати символ національного суверенітету.

Геннадій КИРИНДЯСОВ.

ПУТЧ ПЕРШИЙ. ОСТАННІЙ?

Отже, перший державний переворот в історії радянської імперії, про неможливість якого так довго говорили «більшовики», ми вже пережили. Було б безглуздо зараз докладно розповідати про ці події, оскільки, з одного боку, всі ми стали їх свідками, а з другого — багато і найбільш суттєвих подробиць ще не відомі.

Зараз важливіше поговорити про те, як ми повинні діяти в цій ситуації, які висновки слід зробити, оцінюючи те, що сталося. Адже і за неповної інформації про перебіг перевороту, суть його очевидна.

По-перше, незважаючи на всю лицемірну, цинічну балаканину його призвідців, вони не мали жодних підстав для запровадження в країні надзвичайного стану. Навіть якщо комусь інтелектуальний рівень і дав змогу повірити, що Горбачов справді нездужає і Янаєв законно вступив на посаду Президента, закон є закон: надзвичайний стан може запроваджуватися лише у випадку масових безпорядків, стихійного лиха, епізоотій та епідемій. Нічого цього не було, якщо, звичайно, не вважати епідемією масове божевілля організаторів змови та численних її учасників. А також не менш численних, на жаль, наших співгромадян, котрі підтримали дії хунти.

По-друге, очевидно, що це була комуністична змова проти демократії, такої ще вразливої у нашій країні.

Певен, що і після всього, що трапилося, керівництво КПРС, її невгамовні пропагандисти, як це вже дуже оперативно зробив на пресконференції 21 серпня Дзасохов, доводитимуть, що компартія не мала до змови ніякого відношення, а чий, того й дивись, стала однією з жертв змовників. Більше того, ще прозвучать твердження, що комуністи — головна жертва, адже с а м е їх авторитетові непродуманими діями завдано найбільшої шкоди, адже саме їхній лідер був заарештований у Криму.

Я категоричний противник будь-якого «полювання на відьом», та поважаю право комуністів на свій світогляд, активну участь у суспільному житті. Але організація, чиї лідери виявилися лідерами змовників (Янаєв сказав: я — член ЦК КПРС і пишаюсь цим), рядові члени очолювали взводи, роти, полки та дивізії, котрі намагалися задушити суверенітет республік та мимохіть гусеницями танків чавили людей, а партійні органи захлинались у віншувальному вереску змовників (див. «Сов. Россия»). Ця організація, якщо вона хоче зберегти право і надалі залишатися у політичному спектрі нашого суспільства, повинна не лише нарешті покаятися у всьому вчиненому нею за 73 роки тоталітарного мороку, але й негайно, аби спокутувати гріхи свої, передати народові свої білокам'яні палати, друкарські машини, піти з установ та підприємств, надавши людям право на вільну працю, про яку комуністи так багато люблять говорити.

Безумовно, серед комуністів багато порядних, мужніх людей. Я захоплений з того, що один з них — Володимир Кулеба — як головний редактор «Комсомольского знамени» підписав номер газети, що вийшов у вівторок, де — на тлі повсюдної обережності оцінок того, що сталося, — було сказано в лоб: «Військовий переворот можливий...» Я не можу не поважати і своїх колег із «Вечірки», котрі того самого дня випустили газету з Указом Єльцина, заявою Драча тощо.

Але саме на цих та до них подібних комуністів спрямована безперервна атака партапарату; саме у цих видань, у демократичної преси інших партій постійні перебої із папером, необхідність купувати його за монопольно високими цінами. В той же час міністри-комуністи виділяють дешевий папір в першу чергу виданням, котрі щедро поповнюють засіки партократії. (У даному випадку я кажу про загальну тенденцію у країні). А де ж були ці партократи, котрі постійно дорікали демократичній пресі за екстремізм, коли владу захопили справжні екстремісти?

Не можна не оцінити гідно ту позицію, котру зайняв у ці дні Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук. Несправедливо, думаю, дорікати йому за те, що він був надто обережний у перший день путчу. Надміру дипломатична виваженість його формулювань була викликана тривогою не за власне життя. За долю України. Хоча, безумовно, народ демократичної Росії чекав на більш відверті прояви підтримки.

Я захоплений мужністю Івана Драча, Юрія Щербака та інших, хто без зволікань назвав переворот — переворотом.

На цьому тлі самовикривальною, жалюгідною бачиться позиція ЦК компартії України, котра заявила про свою позицію лише тоді, коли змова була практично розгромлена. Ось тому абсолютно ганебною видалася позиція керівництва Українського Комітету по телерадіомовленню, диктори котрого витратили ефірний час на захоплене прочитання нарешті виголошеної заяви ЦК КПУ, забиваючи ефір цим «історичним документом» тоді, коли вся країна, затамувавши подих, слухала репортаж із сесії Верховної Ради РРФСР.

І просто посмішку викликало повідомлення про те, що велемовний захисник афганського народу та благодійник народу українського Івашко, щоправда, ображений на нього, а тому й переїхав до Москви, смиренно просив змовника Янаєва надати можливість зустрітися з тим, кому він — Івашко — присягав на вірність, — з Горбачовим.

Та, мабуть, верх комуністичного цинізму показали випробувані бійці — «Правда» та «Советская Россия». «Правда», давно тримаючи весь радянський народ за єдиного монолітного ідіота, непередавано коментувала події: «Обстановка на місцях. Мінськ. Багато можна зрозуміти із звичайних житейських епізодів. На початку дня, як завжди, у магазинах збиралися покупці. Літній чоловік зауважив: «Нарешті дешевшими стануть шкарпетки...» Усі живуть такою само надією» (20.08.91 р.).

Це дико й смішно. Але ще більш безглуздим стало те, що багато й багато хто справді зрадів обіцянкам Павлова та його банди знизити ціни на шкарпетки та інший мотлох (після того, як 2-го квітня майбутні змовники самі ті ціни і підвищили!).

Та, певно, ще цікавіші публікації «Советской России». Вона 20.08.91 р. писала, вітаючи путч: «Ідеї комуністичної партії та соціалізму непорушні й животворні... Підтримуємо створення Надзвичайного комітету (інакше рос. мовою — ЧК; характерна описка. — **С. Т.**).

«Чи ж варто стільки про комуністів! — сказав мені друг, прочитавши цю статтю. — Остання сторінка в їх історії перегорнута, розпочнеться масовий вихід з КПРС».

Але ні. У цій дивовижній країні, де правляча партія і уряд вдалися до спроби змови проти керованого ними ж народу, все не так, як у цивілізованому світі. Якщо компартія на 28-му з'їзді публічно відмовилася сказати «Винна! Молимо про прощення за мільйони вбитих у ГУЛАГу», то вже тепер, набувши досвіду життя у суспільстві, що демократизується, і розпавшись, як метастази, на численні нібито самостійні компартії республік, ця організація, котра, як і раніше, контролює МВС, КДБ та армію, ще дуже й дуже здатна поборотися за себе. У будь-якій країні цивілізованого світу уряд, члени котрого склали половину хунти, негайно пішов би у такій ситуації у відставку, а то й був би просто ганебно викинутий з політичної арени. А тут, замисліться лишень, вже після придушення змови заступник Павлова комуніст Щербаков знову ділиться планами майбутньої роботи, не лише не зрікається свого шефа — одного з лідерів хунти, а й виправдовує його. Що ж, у комуністів особлива, партійна, мораль. До речі, товариш Щербакова по партії працівник ЦК КПРС Калашников заявив на прес-конференції 21.08.91 р. що він не рекомендував би називати змовників образливим словом «хунта» — мовляв, ці наші керівні товариші просто припустилися помилки.

Я не певен, що ця змова остання. От чому зараз, як ніколи, важливо згуртуватися всім демократам, залучити до себе демократично настроєних членів компартії і добиватися створення справді правової держави. На Україні ми повинні зробити особливий наголос на виконанні вимог знаменитого студентського страйку.

Але це повинна бути саме правова держава. Ми не повинні допустити, аби на зміну більшовицькому тоталітаризму прийшов тоталітаризм будь-якого іншого зразка, в тому числі й націоналістичного.

Сотні тисяч біженців підтримали змову й тому, що попереднє керівництво країни не змогло захистити їх від націоналістичних гонінь. У цьому плані урок абсолютно очевидний — демократичне суспільство повинне бути сильним і не мати ізгоїв.

Я з гіркотою пригадую зараз деякі заяви в демократичній нібито пресі України про те, що, мовляв, нам, українським демократам, не по дорозі з російськими. Мужність Єльцина була внеском у боротьбу проти чудовиська, котре загрожувало не лише Росії, але й Україні. За всієї поваги до керівництва Литви, їх заяви про те, що події в СРСР — це події у чужій країні, бачаться, щонайменше, безглуздими. Адже країна, може, й чужа, але її танки стоять на Литовській землі.

Висновок знову очевидний: аби домогтися такого жаданого реального суверенітету в межах Союзу чи незалежності поза ним, національні сили повинні стати на тверді інтернаціональні позиції під гаслом: «Демократії всіх республік, єднайтеся проти Центру і комуністичного тоталітаризму в боротьбі за національну і соціальну свободу!».

Нинішні події дали нам і другий корисний урок: вони допомогли зрозуміти, що інститутові демократії у нашій країні (в тому числі й на Україні) належить пройти ще довгий шлях до реального становлення. Тим важливіше допомогти йому звільнитися від задушливого тиску панівної нині партії монополістів.

P. S. Минулі події змусили мене згадати свою останню публікацію у «ВК» — фейлетон «Лист до не нашої газети». Після цього фейлетону «вірні ленінці» просто-таки обрушились на мене за те, що я ризикнув провести пряму паралель між історією нацистів та компартії.

Мабуть, я був неправий.

Те, що сталося у нас останніми днями, не спало на думку навіть фашистам. Принаймні, вони прорвалися до влади через закон — через вибори. Комуністи, як завжди, пішли іншим шляхом. Втім, і це вони в черговий раз зробили бездарно.

Сергій ТОЙМА.

(Надійшло до «ВК» 22.08.91 р.).

Тему підказав читач

ГУБИТЬ ЛЮДЕЙ НЕ ПИВО

Знову настала спека. І мені знову закортіло випити холодного пива. Але не тільки холодного, а й якісного. Останнім часом справжні любителі цього напою часто нарікають: «От раніше було пиво! А зараз — ні се ні те...»

Я й сам стикався з неякісною продукцією. Вирішив було угорського родича пивцем київським пригостити: купив у магазині з півдюжини пляшок, приніс додому, покуштували — а воно кисле... Негарно вийшло.

З питанням про якість пива я вирушив до головного інженера Укрмінводпивопрому С. В. КАНІВЦЯ.

— **Станіславе Васильовичу, багато читачів газети скаржаться на погану якість пива, яке випускається київськими заводами. Скажіть, будь ласка, з чим це може бути пов'язане?**

— Це може бути пов'язане не тільки з однією обставиною: неправильним зберіганням продукції торгівлею. Судіть самі: технології суворо дотримуємось — солод, хміль, процес варіння — все в нормі. Готова продукція виходить за ворота заводу — і все: виробник втрачає контроль за реалізацією та нормами зберігання пива. При температурі не вищій за плюс дванадцять градусів пиво може зберігатися протягом семи - восьми днів, залежно від сорту. За такої спеки на вулиці пиво, ясна річ, не затримується в магазинах. Але ж бувають випадки, коли керівництво торговельної точки вирішує приберегти одержаний товар на вихідні дні, щоб порадувати покупців. Але при цьому не виконує норм зберігання. І ось результат: у дводенному пиві з'являються пластівці, псується смак... Яка вже тут радість покупцеві.

— **Це що стосується якості пива. Тепер питання про кількість. Мені здається, пива в місті стало менше.**

— У Києві працюють три заводи. Загальною потужністю чотирнадцять мільйонів декалітрів на рік. Назріло питання про відкриття ще одного, четвертого заводу по виробництву пива. Проте й тут ми упираємося в проблему — всесоюзний дефіцит пляшок. Нема куди розливати продукцію. За ГОСТом пивна пляшка повинна мати або темно-коричневий або зелений колір. Зараз же розливають і до прозорих, що не відповідає стандартові. Пива не стало менше, стало менше точок його реалізації. Антиалкогольна кампанія торкнулася не лише горілки й вина. Пам'ятаєте численні бочки та бари? Де вони? Бочки порізали, розтягли на дачні ділянки. Бари відкривають, але якось вже надто повільно. Ось вам і відповідь про кількість. Ми цілком можемо забезпечити киян пивом, потрібні лише пляшки та широка мережа реалізації.

— **На Заході налічується кількасот сортів пива: темне, світле, на будь-який смак... Чому у нас в асортименті лише чотири-п'ять найменувань? Невже вітчизняні пивовари не можуть нас порадувати новими сортами?**

— Торік на Україні було розроблено тридцять один сорт пива. Та, скажіть будь ласка, де нам під нові сорти знайти тару, якщо ті, що є, нема куди розливати. Крім того, розроблено три сорти пива, що йдуть на експорт: «Руське», «Гопак» та «Жигулі Бір». Всі валютні кошти, виручені від їх реалізації за кордоном, ідуть на те, щоб бодай якось поліпшити матеріальну базу, закупити обладнання, бо, чи повірите, доводиться працівникам заводу інколи вручну клеїти етикетки на пляшки та пакувати їх по ящиках! А загалом, що я вам розповідаю, поїдьте краще на пивзавод «Оболонь», все самі побачите і вирішите, яке пиво роблять у Києві — якісне чи ні.

До орендного підприємства «Оболонь» я діставався у полудневу спеку. Цілу дорогу згадував Гребенщикова, який колись заспівав: «Холодное пиво, мне до тебя не дойти...» Але я все ж таки дійшов, і скуштував, і поговорив з головним пивоваром Сергієм Леонідовичем Рябчинським. На мої суб'єктивні претензії та претензії багатьох киян щодо якості продукції, він здивовано відповів:

— Що стосується якості пива, то можу вас запевнити, що неякісної продукції ми не випускаємо. Щодня робиться перевірка за всіма хімічними даними. На дегустаціях наше пиво завжди отримує хороші оцінки. Щоправда, часом до нас надходять рекламації, та вони стосуються переважно технічного браку. Що ж до якості — воно завжди на належному рівні. Наше «Руське» купують в Америці, «Жигулі Бір» — в Англії, «Гопак» — у Канаді.

— **А куди поділося «Українське» пиво? Мені здається, його вже понад два роки не можна зустріти в магазинах?**

— Справді, цей сорт не випускався з 1989 року. Пов'язано це було з тим, що виробництво темного і корабельного солоду дуже нерентабельне. Але починаючи з цього року ми знову розпочинаємо виготовлення «Українського». Гадаю, що любителі темного пива з задоволенням сприймуть цю новину. А поки що скуштуйте оцього світлого «Жигулі» і скажіть свою думку про якість.

Піна піднялась на три пальці. Та така, що хоч п'ятак поклади — витримає. Після першої склянки я втамував спрагу, після другої — відмовився від своїх претензій щодо якості, після третьої — вирішив шукати соратників для створення партії любителів пива. Адже є ж такі партії в багатьох цивілізованих країнах. А чим ми гірші? Та до того ж, любити пиво — це не тільки його пити, а й допомагати пивоварам громадським опитуванням у виборі розробки сортів, у контролі за реалізацією та умовами зберігання.

Може, спробуємо? Це я не про пиво, а про партію...

Владилен САМОЙЛОВ.

Питання продовольства

БОРОШНО ЧЕРЕЗ... КОФЕМОЛКУ?

Мій чоловік, і особливо діти, дуже люблять різноманітну солодку випічку, приготовлену моїми руками, охоче допомагають мені в цьому. Однак купити в магазинах таку просту річ, як борошно, стало важко. Як мені пощастило з'ясувати, його часто-густо просто не завозять. У чому ж справа?

З листа Т. ХЛЄБНИКОВОЇ.

Відповісти на запитання Т. Хлєбникової та інших наших читачів кореспондент «ВК» попросив заступника начальника головного управління торгівлі міськвиконкому Київради Мстислава Володимировича КУЗЬМУ, якому доручено займатися питаннями продовольчого забезпечення міста.

— Як ви знаєте з виступу Прем'єр-міністра республіки, колгоспи і радгоспи України все ще стримують виконання держзамовлення на поставку зерна. У зв'язку з цим нам виділено недостатні ресурси на борошно. Тому цей продукт у продаж тимчасово надходити не буде, за винятком магазинів-салонів по обслуговуванню інвалідів війни.

У той же час борошно в необмежених кількостях, як і раніше, одержуватимуть підприємства громадського харчування, дитячі садки і ясла, шкільні їдальні, лікувальні та інші установи і, звичайно ж, підприємства кондитерської, хлібопекарської і макаронної промисловості.

— **Які у вас резерви щодо забезпечення киян хлібобулочними виробами?**

— Хлібозаводи міста заявки торговельних організацій виконують на всі сто процентів. А ці заявки формуються залежно від попиту. Адже хліб — продукт, що швидко псується, і випікати його про запас, звичайно, не можна. На сьогоднішній день щодобово заявки торгівлі коливаються у межах 650 тонн хліба. Однак були дні, коли з тих чи інших причин попит зростав і пекарі збільшували виробництво своєї продукції до 900 — 960 тонн на добу. Хоча і це не межа. Так що потужності нашої хлібопекарської промисловості цілком дають змогу погасити будь-який, навіть ажіотажний попит.

Однак, повернімося до проблем з борошном. Попри деякі труднощі, вважаю, що вони цілком розв'язувані. Яким чином? Як відомо, у сільського населення зерно є, є і надлишки. Тут широке поле діяльності для споживчої кооперації, яка здійснює закупівлі сільгосппродуктів у колгоспників. Чому б їм не переробляти куплене зерно на борошно і продавати його, звичайно, по комісійних цінах у своїх магазинах? До речі, у нашому місті діє досить-таки розгалужена мережа торговельних організацій міськкоопторгу. Але їх діяльність не в компетенції головного управління торгівлі.

Зв'язуюся з міськкоопторгом Київської облспоживспілки. Її директор Борис Данилович Марущак повідомив, що борошном його магазини не торгують, а ось зерно пшениці в продаж надходить і є в асортименті постійно. Коштує кілограм один карбованець. Що ж, якщо торгують зерном, значить, є попит. Але чому б міськкоопторгу не торгувати і борошном, нестачу якого відчувають київські домогосподарки?

— Ми готові торгувати борошном хоч зараз, — заявив Б. Д. Марушак. — На жаль, у системі облспоживспілки млинозаводів нема. В усякому разі від борошна ми не відмовимось.

А що з цього приводу скажуть в Укоопспілці — відомстві, яке координує і спрямовує всю роботу споживчої кооперації нашої республіки. Однак начальник головного управління заготівель Володимир Макарович Романюк без особливого ентузіазму сприйняв ідею переробки зерна і торгівлю борошном, посилаючись на те, що сільський житель сьогодні навряд чи продасть зерно, що магазини міськкоопторгу нібито не розраховані на торгівлю борошном і т. д., і т. п.

Хіба можна назвати такі «аргументи» серйозними? Швидше — небажанням взяти на себе додаткові турботи. До відома читача, торік заготівельні організації Укоопспілки закупили у сільського населення, а також у господарств 300 тисяч тонн зерна. І ця цифра не межа. По-друге, є де це зерно переробити. Що ж стосується магазинів Київського міськкоопторгу, то відповідь на питання: чи можуть вони торгувати борошном чи ні, ви вже знаєте.

Отож, що робити киянкам, котрі самі люблять готувати різноманітну випічку? Набратися терпіння і чекати, поки в Укоопспілці не забажають постачати в коопторгівські магазини (їх у місті 35) бажане борошно, чи ж, махнувши на все рукою, зайнятися його приготуванням у домашніх умовах? Добре, що в продажу зерно є, та й кофемолка, мабуть, у кожного знайдеться. Даю гарантію: борошно вийде не гірше від магазинного...

Юрій НОВИКОВ.

МАТВІЇВСЬКА ЗАТОКА. Фото Василя ОСТРОВОГО.

Передплата-92

«ЗОРЯ»–ЗА «ВЕЧІРНІЙ КИЇВ»

Ніна Гаврилівна Климович, старший інструктор по передплаті Мінського вузла зв'язку, повідомила гарну новину:

— Тільки сьогодні фонд «Вечірки» поповниться на сімсот екземплярів.

— Звідки така впевненість?

— А ось подзвоніть після обіду, про все дізнаєтеся.

Як не подзвонити...

«Секрет» виявився простим і водночас справді несподіваним і дуже приємним. Виробниче об'єднання «Зоря», яке виготовляє етикетки, коробки та іншу пакувальну тару для харчових продуктів, вирішило передплатити для своїх працівників (хто бажав, звісно) «Вечірній Київ». Адже ціна на періодику сьогодні зросла, і хоч «Вечірній Київ» — не найдорожча газета, та все ж двадцять карбованців теж гроші, і виділити їх із сімейного бюджету дуже непросто. Тим більше приємно, що директор об'єднання Олексій Іванович Бажан підтримав пропозицію своїх працівників. На передплату «Вечірнього Киева» із каси підприємства виділено біля чотирнадцяти тисяч карбованців.

— Від «Вечірки» майже ніхто не відмовився, — каже громадський розповсюджувач Олександра Гаврилівна Обернихіна. — Сьогодні в нашому об'єднанні 745 працівників, а передплатили «Вечірній Київ» — 586 і «Вечерний Киев» — 100. Але ж у нас і сім'ї працюють. Звичайно, сподіваємося, що комусь із «наших» пощастить у лотереї.

Ми теж на це сподіваємося і щиро зичимо удачі.

— Думаємо, що за сьогоднішніх умов така форма передплати дуже перспективна. Вона допомогла б десяткам і сотням людей отримати улюблене видання, не витрушуючи до останку і так небагаті кишені. Адже маємо думати й про духовну поживу, а не тільки про хліб насущний, — стверджує Н. Г. Климович.

І з нею важко не погодитися.

Світлана АНТОНИШИН.

Наші поради

ПОЛІТ ОСИ? ХАПАЙТЕСЬ ЗА ЧАСНИК!

Здається, це астрологи віщували, що дев'яносто першого року плодитиметься всяка нечисть і нападатиме на людей. Щодо ос, то невідомо, чи більше їх наплодилось, чи ні, але помічено, що цього літа укуси комах набагато частіше викликають алергічні реакції тощо.

Тож старший лікар міської служби здоров'я Галина Миколаївна **Лелюх** дає читачам «Вечірки» кілька порад на такий випадок:

— Найперше — це охолодити місце укусу. Причому, тримати холодний компрес потрібно години дві, можна, звичайно, з перервами. З чого можна зробити такий компрес? Можна прикладати «сніжок» з морозилки холодильника, можна ганчірочку, змочену в розчині нашатирю чи оцту (одна чайна ложечка на півсклянки холодної води).

Крім того, місце укусу добре було б змастити соком часнику, цибулі, прикласти м'якоть алое, потовчену зелень петрушки, чистий і теж трохи потовчений (щоб пустив сік) листок подорожника. Ефективно також діє в'єтнамський бальзам «Зірочка». А через дві години раджу прикласти до укусу примочку з меновазином.

У тому випадку, якщо оса чи шершень укусили за язик, горло, потрібно викликати «Швидку», а до її приїзду випити одну таблетку глюконату чи гліцерофосфату кальцію, або одну столову ложку хлористого кальцію, а також таблетку димедролу (тавегілу, піпольфену, діазоліну, димебону, перитолу, цинаризину).

Валентина СИМКОВИЧ.

Слідами події

АВАРІЯ БІЛЯ МОСКОВСЬКОГО МОСТУ

Ті, хто їхав увечері 16 серпня містом через річку Десенку, бачили низку зупинених тролейбусів і, мабуть, з тривогою думали: знову якесь нещастя. Бо у багатьох ще свіжі у пам'яті сліди аварії, що сталася тут-таки недавно, коли, збивши огорожу, у воду впав трактор. І от знову — зменшуй швидкість і з тривогою видивляйся, що ж сталося цього разу.

«Я сидів на задньому сидінні, читав газету. Тролейбус тільки-тільки пройшов Московський міст, попереду була зупинка, там стояли люди. І раптом я почув крики і лемент жінок, вигуки чоловіків, що посхоплювалися з місць, потім з жахом помітив, як машина почала стрімко сунути ліворуч, на смугу зустрічного руху. «Легковушки», що йшли назустріч, кидалися в сторони. Інстинктивно подивився туди, де знаходиться кабіна водія, і з жахом побачив, що хлопець сидить, впавши головою на кермо. Не встиг до кінця усвідомити побачене, як відчув страшний удар, посипалося скло: тролейбус врізався у стовп. Закричали, вдарившись, люди, а водій лише підняв голову на мить і знову впав на кермо».

Це розповів мені Анатолій Костянтинович Буянов, один з пасажирів тролейбуса, що йшов тридцятим маршрутом від станції метро «Петрівка» у напрямі Троєщини. Що ж сталося минулої п'ятниці близько 18.00?

Кажуть ті, хто прибув на місце пригоди:

Капітан міліції І. Чернюк:

— Опитані свідки повідомили, що при з'їзді з Московського мосту водій тролейбуса раптом, напевне, втративши свідомість, впав головою на кермо і до удару в освітлювальну опору не підводив її. Удар прийшовся в середину машини. Водія і ще чотирьох потерпілих пасажирів забрала «Швидка допомога». Що стало причиною події, встановить слідство. Попередньо ж можна констатувати одне: водієві стало погано, і він знепритомнів, втративши здатність управляти машиною.

Начальник маршруту М. Шматко:

— За дві години до аварії Руслан Красько пройшов медичний огляд, відмітився у диспетчерській і виїхав на маршрут. Одразу скажу, що машина була справна. Але тролейбус стояв на вулиці під сонцем, нагрівся, а вентиляція не працювала. День був спекотний. Мабуть, задуха й призвела до знепритомнення. Але це встановлять лікарі та слідство. Я приїхав після того, як «Швидка» забрала потерпілих, тому подробиць поки що не знаю. Проте хотів би заявити з усією відповідальністю: час, нарешті, привести машини нашого, та й інших парків, у порядок, а наше місто визнати містом, що потерпіло від чорнобильської аварії, з усіма наслідками, що випливають звідси. Ви погляньте, скільки людей помирають у розквіті сил, а останнім часом дедалі більше випадків знепритомнення не тільки у літніх, а й у таких, двадцятидворічних, як водій цього тролейбуса Руслан Красько. Час подумати про здоров'я киян.

Так, важко не погодитися з Миколою Михайловичем Шматком щодо того, що повсюдна недбалість, відсутність суворого контролю та незадовільний технічний стан парку машин — це, либонь, головні причини пригод на наших вулицях і дорогах. Справді, молодий хлопець після двох годин роботи несподівано непритомніє, що трохи не скінчилося катастрофою. Лікарі та слідство, звичайно, з'ясують істину.

Розслідування аварії веде Ватутінський РВВС. Коли буде зроблено остаточний висновок щодо причин події, ми ще раз повернемося до цієї історії. В ім'я істини, в ім'я наших з вами здоров'я і життя.

Анатолій СМЕТАНІН.

ЗА ЛАШТУНКАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЕРЕВОРОТУ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

НАС ПРАКТИЧНО УСУНУЛИ ВІД ВЛАДИ

Напередодні я дуже пізно прийшов з роботи, ліг спати десь о другій годині. О 6.40 зателефонував Голова Верховної Ради УРСР Кравчук і повідомив про те, що запроваджено надзвичайний стан, що вводяться війська і, на його думку, можливий військовий переворот. Просив мене негайно прибути до Кабінету міністрів, а о 9.00 піти на зустріч з командуючим Сухопутними військами країни, заступником міністра оборони СРСР Варенниковим, який прибув до Києва.

Я подзвонив черговому, доручив негайно зібрати Кабінет міністрів, щоб вивчити ситуацію. Ніякої інформації, окрім офіційних повідомлень по радіо, які я прослухав у машині по дорозі на роботу, у мене не було.

Хочу з повною відповідальністю заявити, що ніхто, підкреслюю, ніхто у Верховній Раді УРСР, ні я — виконуючий обов'язки прем'єр-міністра України, з військовими у контакт не вступав, не інформувався і про ситуацію не попереджувався. Про все, повторюю, я дізнався з одного-єдиного дзвінка і зустрічі, яка була пізніше.

О 8.30 я зібрав Кабінет міністрів УРСР, часу було мало (до зустрічі з військовими залишалося півгодини), а тому ми зосередилися на найголовнішому: надзвичайний стан може бути оголошеним тільки Верховною Радою республіки згідно з законодавством про це Верховної Ради СРСР. Нас же, підкреслюю, ніхто не питав ні про запровадження надзвичайного стану, ні про введення військ. Себто йшлося уже про антиконституційні дії. Ось це головне. Тому в присутності міністрів я сказав, що ми були, є і залишимося урядом законно обраним і ніяким ДКНС, ніяким його рішенням не коритимемося. Нарада тривала буквально хвилин 20, після чого я залишив своїх заступників з міністрами і поспішив до Верховної Ради.

У кабінеті Л. Кравчука уже був перший секретар ЦК КПУ С. Гуренко. Через три хвилини з'явився Варенников з Чечеватовим — командуючим КВО і Шариковим, членом військової Ради, начальником управління КВО.

В основному говорив Варенников, Кравчук і я, решта сиділи мовчки.

Варенников заявив, що Горбачов погано почуває себе, що Янаєв звернувся до Генерального секретаря ООН (чого ми ще не могли знати) і почав нам коментувати Постанову № 1 ДКНС: вимагав обмежити рух транспортних засобів, проводити їх огляд і запроваджувати там, де ми вважаємо за необхідне, комендантську годину.

Я попросив його пояснити, яким чином може ДКНС підпорядкувати собі Кабінет міністрів України, якщо немає відповідного закону, затвердженого Верховною Радою УРСР, якщо не визнано повноваження ДКНС, на що Варенников мені різко відповів: «Ми вас навчимо коритися і все це робити! Війська доведено до повної бойової готовності».

Я наполягав на тому (і Кравчук це може підтвердити), що ми не виконуватимемо ніяких вказівок незаконного уряду, доки Верховна Рада не дасть нам на це повноважень, до того ж ми не зверталися з проханням про запровадження надзвичайного стану на Україні, як це передбачається законом.

Варенников перервав мене: «Ви не зверталися, так ми допоможемо. У вас на Західній Україні немає радянської влади, суцільні рухи і УРП. От у Західній Україні й треба запровадити надзвичайний стан».

Я відповів, що такої згоди не дам, не дасть її й Кравчук.

Варенников: «У цих умовах треба припинити страйки, закрити і скасувати партії!»

Кравчук (спокійно): «Що, і Комуністичну партію?»

Варенников: «Що ви порівнюєте?! Партії і газети закрити, як цього вимагає ДКНС».

Хочу підкреслити, що жодної газети на Україні ми не закрили і нікому ніяких вказівок не давали.

Далі Варенников заявив: «Якщо будуть непорозуміння у виконанні розпоряджень ДКНС і якщо ви не вживатимете нагальних заходів, то ми їх вживемо: війська у повній бойовій готовності. У нас і без того складається враження, що ви йдете попереднім курсом». (Мається на увазі курс на суверенітет України). Тобто і мене, і Кравчука вже зробили змовниками проти центральної влади.

Варенников: «Мітингова демократія має погані наслідки. Зробіть з цього правильні висновки. Союзний договір — це вирок самому існуванню Союзу!»

Ось, по-моєму, вся квінтесенція перевороту.

Варенников: «Ми сподіваємося, що керівництво України піде разом з нами».

Кравчук: «Зберемо Президію, Верховну Раду і тоді вирішуватимемо...»

Варенников: «Від вас особисто багато що залежить, якщо тов. Кравчук вестиме попередній курс, то ми його не дозволимо».

Кравчук: «Не треба погроз у цьому кабінеті. Тут присутні керівник уряду республіки і Голова Верховної Ради. Кому ви погрожуєте?»

Варенников: «Війська доведено до повної бойової готовності і ми вживемо заходів аж до пролиття крові».

Кравчук: «Дуже прикро, тов. Варенников, що наша розмова починається ультиматумом. Ми ваших погроз не боїмося».

Варенников: «Я хочу підкреслити, що всі свої рішення ви повинні узгоджувати з нами. Це не погроза, а попередження. У Ленінграді вже запроваджено надзвичайний стан, буде він і в Москві. Влада у країні перейшла до ДКНС. Попереджую: ніяких мітингів! Зберіть усіх лідерів і попередьте їх про відповідальність і про наші рішучі заходи».

Тобто нас фактично усунули від влади і зробили «папугами» ДКНС...

НАШ КДБ ЗАЙМАВ ПРАВИЛЬНУ ПОЗИЦІЮ

Після цієї розмови ми домовилися з Л. Кравчуком, що він збирає Президію Верховної Ради УРСР, а я — Президію Кабінету міністрів.

Зібрали Президію. Я заявив, що діятиму так, як вирішать члени уряду і нікому більше не коритимуся.

Доки ми засідали, нас «прасували» з повітря важкими бойовими вертольотами. Тривала елементарна «гра м'язів», тиск на психіку.

Через півгодини міліція доповіла, що в Борисполі приземлився десантний полк спеціального призначення з Бреста. Наша республіка й без того начинена військами, а тут ще й цей десант... І як стало відомо пізніше, метою цього полку було захоплення урядових споруд, щоб паралізувати нашу діяльність.

Мушу сказати, що і КДБ, і МВС наші займали правильну позицію, вони були постійно з нами на зв'язку і певні дані ми одержували саме від них.

У такій ситуації ми прийняли рішення виходити на області, тримати з ними зв'язок. Я взяв на себе «найгарячіші» точки: Київ, Львів, Тернопіль, Івано-Франківськ — саме там Варенников мав намір запровадити надзвичайний стан. Я зв'язався з головами Рад цих областей і сказав їм тільки одне: «На Україні надзвичайний стан не запроваджено, уряд і Верховна Рада зроблять усе, щоб цього не допустити. ДКНС ми не коримося і не коритимемося. Тому з усіх питань внутрішнього життя республіки необхідно звертатися прямо до нас».

Такою була моя позиція. Думаю, керівники областей її підтвердять або уже підтвердили. Я закликав усіх голів виконкомів не спровокувати військових на будь-які дії, інакше війська і танки прийдуть на вулиці. Максимум витримки!

Зазирніть до постанови ДКНС: «У разі неспроможності забезпечити виконання цього рішення, повноваження відповідних органів влади і управління припиняються».

А функції ці покладаються на осіб, спеціально уповноважених ДКНС. Цього не можна було допустити. Це — хаос і кров.

Ми працювали в тісному контакті з Л. Кравчуком, обмінювалися інформацією. Я доповів на Президії Верховної Ради УРСР про вжиті заходи Кабінету міністрів, і ці дії Президія схвалила. Голосували поіменно.

ЯКЩО НАС З КРАВЧУКОМ ЗАБЕРУТЬ...

Депутати зараз звинувачують мене в тому, що я підписав це розпорядження Кабінету міністрів УРСР.

По-перше, хочу сказати, що це було зроблено при схваленні Президії Верховної Ради УРСР і за її дорученням. По-друге, тут сказано, що тимчасова комісія створюється «для координації заходів щодо забезпечення громадського порядку, безпеки громадян, охорони об'єктів». Зверніть увагу: ніяких посилань на ДКНС.

Тепер про те, навіщо була потрібною ця комісія. Хто, якщо нас з Кравчуком «заберуть», виконуватиме функції управління державою? Я ж бо добре знаю, що ні Мрачук, ні Корнійчук, ні Шама не підуть на співробітництво з цими людьми з ДКНС, а тому можуть ввійти до, так би мовити, «резервного» органу управління. До речі, те ж зробив російський уряд за вказівкою Б. Єльцина на той випадок, якщо арештують самого Єльцина і Силаєва. Цим ми досягли головного: ми не допустили кривавих подій на Україні.

Три доби ми «тримали» ситуацію, хоча до всіх міст було стягнуто сили. У нас же, у Кабінеті міністрів, ніяких полків, тільки міліція, тому ми й ставимо сьогодні питання про те, чим повинні захищати свій народ.

Хочу підкреслити, що жодної з вимог ДКНС створена комісія так і не виконала, та й не мала виконувати, бо підкорялася виключно Кабінету міністрів УРСР, який продовжував працювати і працює нині. Ми заборонили «відкривати» наш ринок, заборонили проводити інвентаризацію у нас на складах. Тобто комісія рішень ДКНС не виконувала з тієї простої причини, що до антиконституційного органу влади не мала ніякого відношення. До речі, розісланий на місця документ як-не-як не передбачав створення аналогічних ДКНС структур на місцях, як цього завжди вимагали розпорядження «керівництва країни». Хочу підкреслити ще раз: створення цієї комісії з структурою ДКНС не має нічого спільного.

Замість коментаря.

Це інтерв'ю, думається, бодай почасти наблизить нас до розуміння того, на краю якої бездонної прірви стояли всі ми, і дещо відсуне завісу над залаштунковим механізмом реакційного перевороту антидержавного путчу. З неофіційних даних, ДКНС мав список осіб, які підлягають ізоляції в першу чергу. У першого віце-прем'єр-міністра УРСР К. І. Масика в цьому списку — десятий номер. Хто інші дев'ять? І хто, навпаки, не ввійшов до цього «чорного» списку? Сподіватимемося, що й ця таємниця з часом стане надбанням гласності.

Зате на певні запитання нам хотілося б дістати відповідь уже зараз. Наприклад, чому в тій важкій і такій важливій для долі республіки розмові з емісаром ДКНС Варенниковим «відмовчався» лідер українських комуністів С. Гуренко (його поведінку К. Масик коментувати відмовився, зауваживши тільки, що своєї позиції С. Гуренко так і не висловив).

Чому пролунав такий ультимативний тон при спілкуванні представника центру з керівниками суверенної держави? І чи не буде можливим повторення в майбутньому такої ситуації?

Путч провалився, демократія взяла гору.

Питання лишилися...

Людмила ВАСИЛЬЄВА,
Олександр ЗОРКА.

Політика і зірки

Правішим від «правих» виявився Глоба

«Звичайно, — писали ми у передмові до спеціального випуску «ВК» «Павло Глоба передбачає», — далеко не з усіма його пророцтвами можна погодитись, але варто почекати: час покаже...».

Час показав — астролог був цілком правий. Не вірите — загляньте у спецвипуск. «У цьому році, — говорив Павло Павлович, — передбачається жорстока боротьба з мафією і злочинністю, запровадження воєнного стану. Нинішній рік — рік Золоторунного Овна чи Білого Барана. Це — критичний рік, в якому, на мою думку, відбудеться остаточний розвал Союзу. Не виключений і переворот, але не суто військовий, а швидше військово - громадянський».

І ще: «Впевнений, що початком остаточного розвалу Імперії стане смерть Кагановича. Він — ніби Кощій Безсмертний, якийсь, якщо хочете, магічний центр, який утримує навколо себе Систему Зла. З його смертю вона почне невідворотно розвалюватися, руйнуватися».

Все це Павло Глоба сказав мені ще в січні. Зараз серпень, і слова його, як бачите, повністю підтвердились.

До речі: спецвипуск «Вечірки» можна ще придбати в кіосках «Союздруку», а сам Павло Павлович, як ми вже повідомляли, через два тижні братиме участь в традиційному святі-фестивалі «ВК».

Дмитро ГОРДОН.

Несподіваний ракурс

НАЙБІЛЬШИЙ ВЛАСНИК НЕРУХОМОСТІ

Здогадайтесь, хто найбільший власник нерухомості в країні? Підказую: він і «найбільш людяна людина», яка досі «живіша за всіх живих», — одна особа.

«Ленінська кімната» — хто не знає цих табличок, якими досі майже на кожному підприємстві, установі, не кажучи вже про армійську казарму, позначені добре умебльовані приміщення, призначені для «політосвіти»? Та оскільки в армійському житті просвітів буває негусто, «ленінські кімнати» частіше стоять зачиненими, і лише днювальний, змахуючи піт ганчіркою для підлоги, благоговійно вилизує святу святих всієї казарми.

Пам'ятаючи, що у нас країна — єдиний дім (читай: казарма), я не здивувався, виявивши кімнату вождя навіть у стоматологічній поліклініці. Щоправда, судячи з товстого шару пилюки на замку, вона вже давно чекала господаря. Додайте до кімнат усі музеї Ілліча, всі метрополітени — і ви зрозумієте, хто у нас най-най... багатший.

То що, запитає читач, нагально віддати всі ці кімнати під більш насущні потреби? Можливо. Тільки в армії, мабуть, їх варто поки що залишити, Так солодко дрімати на політзаняттях під монотонні бубніння замполіта...

Михайло РОМАНЦОВ.

Резонанс

«ПАСАЖИРИ НЕ ВИНУВАТІ...»

Заступник генерального директора Київського територіального об'єднання автомобільного транспорту В. М. Богатир повідомляє, що «критичну кореспонденцію «Пасажири не винуваті...», опубліковану у «Вечірньому Києві» 13 липня ц. р., розглянуто. Факти, наведені в ній, підтвердилися. З метою усунення недоліків, збільшення повноти збору виручки, підвищення завантаження автобусів і повнішого задоволення потреб населення в перевезеннях утверджено план конкретних заходів. План містить кадрові питання, питання оплати праці касирів, зміни технології продажу квитків завдяки запровадженню системи «АСУ - автовокзал», поточного ремонту споруди вокзалу тощо.

Почасти ці заходи вже реалізовано. Збільшено на 13 чоловік кількість касирів. Їм підвищено платню. З 25 липня відновлено радіосупровід автобусів, що дозволило організувати продаж квитків до їх прибуття на чергову автостанцію.

З першого серпня введено в дію прейскурант № 13-02-02, затверджений постановою Держкомцін УРСР від 13 липня 1991 року, яким визначено плату за попередній продаж квитків на проїзд в автобусах міжміських маршрутів у розмірі 0,5 карбованця. Це дозволить стабілізувати фінансове становище автовокзалу».

Такі головні положення офіційного листа, недавно одержаного редакцією. Що ж, положення цілком конкретні і потрібні. Залишається сподіватися, що ситуація насправді зміниться на краще.

Світлана АНТОНЕНКО.

ЛЮДИНА, ЯКА ЗАОЩАДЖУЄ НА РЕКЛАМІ, ПОДІБНА ДО ЛЮДИНИ, КОТРА ЗУПИНИЛА ГОДИННИКА ДЛЯ ТОГО, ЩОБ ЗАОЩАДИТИ ЧАС!

ДоВіра ДоВіра ДоВіра ДоВіра ДоВіра ДоВіра ДоВіра ДоВіра ДоВіра ДоВіра

Л 1865

ВИ ХОЧЕТЕ НАВЧИТИСЯ ПЕРЕМАГАТИ ХВОРОБУ!
Тоді вам необхідно одержати кваліфікацію
МОЛОДШОЇ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ,
вивчивши під керівництвом висококваліфікованих спеціалістів, кандидатів медичних наук:

— основи функціональної анатомії людини,
— класичний лікувальний масаж,
— основи догляду за хворими,
— виконання медичних призначень,
— надання долікарської допомоги,
— зняття болів при різноманітних захворюваннях.

Особам, що закінчили курси, видається: свідоцтво молодшої медичної сестри, міжнародний сертифікат.

Заняття провадяться **тричі на тиждень** протягом **2-х місяців** на базі центру ендоваскулярної нейрохірургії МЗ УРСР.

Чекаємо за адресою: вул. Коротченка, 35-а, Палац культури «Юний артемівець», щодня з 16.00 до 19.00, у неділю з 12.00 до 15.00.

Початок занять 6 вересня 1991 р.
Контактні тел.: 265-53-73, 440-05-33.

А 1367

МЕРКУРИЙ

ТАКОГО ЩЕ НЕ БУЛО!
ВІДЕОКЛУБ «МЕРКУРІЙ»
ВПЕРШЕ ОРГАНІЗУВАВ
БЕЗПЛАТНИЙ ОБМІН ВІДЕОКАСЕТ!

Поспішайте стати членами відеоклубу! Сплативши суто символічний внесок (всього 15 карбованців), ви стаєте членом клубу та отримуєте можливість широкого вибору відеоінформації на будь-який смак!

Понад 3000 фільмів! Запис високої якості!

Відеотека постійно оновлюється!

В/О «Меркурій» та асоціація Argosony фінансують розвиток кіноринку СРСР!

Адреси наших філіалів:

● **Республіканський стадіон (прес-бар Респ. стадіону);**
● **станція метро «Площа Жовтневої революції» (в кафе «Чай»);**
● **Солом'янська, 14 (в залі гастроному; тр. № 5 до зуп. «Олексіївська»);**
● **Салон-перукарня «Краса» (Ленінградська площа);**
● **Салон-перукарня «Харків» (Московська площа);**
● **Перукарня «Маріанна» (Астраханська, 5, тр. №№ 32, 33 до зуп. «Вул. Лобачевського»).**

Тел. відеоклубу «Меркурій»: 220-81-21, 221-50-92, 221-55-06.

А 1758

СПЕЦІАЛІСТИ НЕТРАДИЦІЙНИХ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ фірми «МЕРКУРІЙ»

лікують захворювання хребта, центральної нервової системи, плечево-лопаткового періартриту, кривошиї, шлунково-кишкового тракту, фіброміом тощо, **виконують точковий та екстрасенсорний масаж.**

Звертатися: вул. Щербакова, 45-а. Тел. для довідок: 228-37-30. Запис на лікування з 9.00 до 18.00, крім суботи та неділі.

А 1759

ЯК СТАТИ ЕКСТРАСЕНСОМ!

ФІРМА «МЕРКУРІЙ» запрошує слухачів на 1,5-місячні **курси екстрасенсорного та біорадіаційного лікування.**

В програмі навчання: робота з «рамкою», психотренінг, йогівський шлях духовного розвитку, діагностика захворювань, зняття навроку тощо.

Вартість навчання — **355 крб.**

Запис за адресами: **вул. Енгельса, 3, вул. Щербакова, 45-а. Тел. 228-37-30.**

А 1751

Центр НТТМ «ПАНОРАМА» пропонує підприємствам, організаціям, кооперативам, а також приватним особам **легкові автомобілі з водієм. Тел. 558-84-36.**

А 1485

Середнє професійно-технічне училище № 43

оголошує додатковий набір юнаків, демобілізованих з лав Радянської Армії, на 1991—1992 навчальний рік для роботи на заводі «Ленінська кузня» (2-й мех. майданчик по вул. Жаданівського, в районі залізничного вокзалу) за фахом:

— слюсар складання металоконструкцій,
— токар.

Час навчання — 6 місяців. Стипендія — 185 крб.
Іногороднім надається гуртожиток та прописка у Києві.
Початок навчання — залежно від стану комплектації груп.
Бажаючі вступити до училища подають на ім'я директора документи:

— заяву,
— документ про освіту в оригіналі,
— медичну довідку за формою № 086-у,
— фотографії 3×4 (8 шт.).

Адреса: 252032, Київ-32, бульвар Шевченка, 56.
Тел. 224-22-13.
Їхати: трол. №№ 5, 8, 17, 9 до зупинки «Площа Перемоги».

А 1127

КИЇВСЬКЕ СЕРЕДНЄ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНЕ УЧИЛИЩЕ № 31
на базі мотоциклетного заводу
НАБИРАЄ УЧНІВ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ:

— токарів;
— фрезерувальників,
— слюсарів-інструментальників,
— слюсарів-ремонтників,
— слюсарів механоскладальних робіт,
— електромонтерів по ремонту електрообладнання,
— верстатників широкого профілю.

Приймаються юнаки та дівчата з освітою 9—11 класів загальноосвітньої школи та звільнені з лав Радянської Армії.

ЧАС НАВЧАННЯ ЗА ВСІМА ФАХАМИ — 1—2 роки.

Учні одержують стипендію від 45 крб. до 130 крб, в залежності від фаху (відмінники навчання одержують підвищену стипендію — на 25%). Крім того, виплачується 50% заробітку за роботу під час виробничого навчання. Учні можуть одночасно із спеціальністю отримати права водія мотоцикла.

Учні з 9-річною освітою перебувають на державному утриманні і одержують стипендію 45 крб.

Учні мають право на пільговий проїзд у транспорті.

Час навчання в училищі зараховується до безперервного трудового стажу. Випускникам надається робота на Київському мотоциклетному заводі.

Для вступу в училище до заяви на ім'я директора додаються:

— документ про освіту (оригінал),
— медична довідка (форма № 086-у),
— довідка з місця проживання,
— 6 фотокарток (без головного убору) розміром 3×4 см,
— свідоцтво про народження або паспорт,
— приписне свідоцтво (особи призовного віку) або військовий квиток (військовозобов'язаних у запасі), про що робиться відповідний запис в особовій справі вступника.

ПОЧАТОК НАВЧАННЯ 1 ВЕРЕСНЯ 1991 року.
Прийом документів — з 9.00 до 17.00.

АДРЕСА УЧИЛИЩА: 252119, Київ-119, вул. Сім'ї Хохлових, 8.

Їхати: трамваями №№ 14, 15 до зупинки «Зоологічна»; тролейбусами №№ 16, 19, 23, 28 до зупинки «Мотоциклетний завод», 21, 27, 31 — до зупинки «Бабин Яр», автобусами №№ 85, 103 до зупинки «Мотоциклетний завод».

А 1695

«АНАЛІТИК»

економіко-правова аудиторська фірма

придбає інтелектуальні розробки з питань удосконалення бухгалтерського обліку і фінансування підприємств в умовах ринку.

Економісти, юристи, фінансисти, бухгалтери та спеціалісти іншого профілю, спроможні розробляти ефективні економіко-правові моделі господарчої діяльності підприємств, складати техніко-економічні обгрунтування, визначати перспективні напрямки фінансування й кредитування, а також впроваджувати в практику конкретні методичні рекомендації з питань удосконалення діяльності підприємств в умовах ринку — можуть звертатися **по тел.: 228-97-63, 228-97-61** та за **адресою: Київ-25, пров. Рильський, 8, к. 603.**

Е 42

ВИСТАВКА КИТАЙСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

З 11 до 20 вересня 1991 року при сприянні Торговельно-промислової палати УРСР на території Республіканського центру виставок та ярмарків у виставочному залі А/Т «Торговельний дім» проводиться **Торговельно-економічна виставка провінції Хубей Китайської Народної Республіки.**

На виставці будуть представлені тканини, швейні, трикотажні, ювелірні та галантерейні вироби; продукти харчування, товари виробництва місцевої промисловості; комп'ютери, телевізори, фотоапарати та інша побутова техніка; медикаменти, медичне обладнання й інструменти, лікарські рослини, продукція хімічної промисловості.

Виставка працює щодня, крім суботи та неділі, з 10.00 до 18.00 годин для спеціалістів, 13 вересня з 15.00 для всіх громадян.

Контактні телефони: на період підготовки виставки: 212-32-86, на період роботи виставки: 261-63-48.

А 1795

ПРАЦЮВАТИ В БРОВАРАХ, ВІДПОЧИВАТИ — НА ЧОРНОМУ МОРІ

Броварський домобудівний комбінат запрошує на постійну роботу юнаків та дівчат за спеціальностями:

— машиністи баштових кранів (для роботи у містах Київської області);
— машиністи ел. мостових кранів;
— формувальники з/б виробів.

Середня заробітна плата складає 400—450 карбованців на місяць.

Ті, хто не має даної професії, можуть опанувати її в **учбовому пункті комбінату** з відривом або без відриву від виробництва.

Особам, що будуть прийняті на роботу, **надається прописка та гуртожиток у квартирах малосімейного типу.**

Комбінат має **бази відпочинку на березі Чорного моря.**

За довідками звертайтеся: **Київська обл., м. Бровари, вул. Кутузова, 131. Броварський домобудівний комбінат.**

Тел. 4-05-25.

А 778

КИЇВСЬКЕ СЕРЕДНЄ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНЕ УЧИЛИЩЕ № 18

на базі підрядного спеціалізованого виробничого об'єднання ремонтно-будівельних робіт «Київрембуд» виробничого житлово-ремонтного об'єднання управління «Київзеленбуд» Київського міськвиконкому

ОГОЛОШУЄ НАБІР УЧНІВ
на 1991—1992 навчальний рік

— на базі 9 класів (час навчання — 3 роки) за фахом: майстер оздоблювальних робіт (штукатур, лицювальник-плиточник, маляр будівельний) для виконання робіт на замовлення населення; столяр будівельний, паркетник; муляр, монтажник по монтажу сталевих та залізобетонних конструкцій; покрівельник рулонних покрівель та покрівель із штучних матеріалів; монтаж внутрішніх санітарно-технічних систем та обладнання; газозварник, озеленювач;

— на базі 9 класів (час навчання — 2 роки, без середньої освіти) за фахом: маляр будівельний, штукатур, лицювальник-плиточник, лицювальник-мозаїст;

— на базі 11 класів та для звільнених у запас з лав Радянської Армії (час навчання — 10 місяців) за фахом: майстер оздоблювальних робіт (штукатур, лицювальник-плиточник, маляр будівельний) для виконання робіт на замовлення населення; столяр будівельний, паркетник; муляр, монтажник по монтажу сталевих та залізобетонних конструкцій; покрівельник рулонних покрівель, покрівельник сталевих покрівель, електрозварник.

Учні на базі 9 класів перебувають на повному державному утриманні, забезпечуються безкоштовним харчуванням та обмундируванням.

Училище має свій спортивно-технічний клуб, де учні з трирічним терміном навчання, яким до кінця навчання (1 липня) виповниться 18 років, зможуть закінчити курси автолюбителів й отримати посвідчення водіїв категорії «В».

Учні на базі 11 класів та звільнені в запас з лав Радянської Армії з терміном навчання 10 місяців отримують стипендію в розмірі 75 крб. на місяць.

Під час виробничої практики всім учням виплачується додатково 50% заробітку. Відмінникам навчання виплачується підвищена стипендія. Час навчання в училищі включається в загальний трудовий стаж, випускникам-відмінникам надаються переваги при направленні на роботу, а також право вступу у вищі та середні спеціальні учбові заклади на загальних підставах.

Навчання в училищі проводиться за п'ятиденним тижнем.

Іногороднім надається гуртожиток та прописка у Києві.

В училищі працюють спортивні секції, гуртки технічної творчості, фото- та кінолюбителів, художньої самодіяльності, художня студія.

Для вступу в училище необхідні: свідоцтво про народження та паспорт, документ про освіту, довідка з місця проживання, довідка про стан здоров'я (форма № 086-у), 6 фотокарток розміром 3×4, тека для особової справи.

Адреса училища: 252035, Київ-35, вул. Урицького, 36. Їхати: тролейбусами №№ 8, 9, 17, 19, автобусами №№ 4, 6, 9, 71, 73, трамваєм № 5 до зупинки «Солом'янська площа».

Тел. 276-13-59 — адміністрація, 271-72-96 — приймальна комісія.

Е 63

Київське підприємство **«МАШГРАФ»** придбає або візьме у довгострокову оренду на вигідних умовах у Києві механічний цех або виробниче приміщення площею не менше 100 кв. м для розташування механічного цеху. **Тел. 517-41-75.**

А 1669

ЗАПРОШУЄМО ДО СПІВРОБІТНИЦТВА!

Українська республіканська науково-учбово-виробнича асоціація «ЕКОЛОГІЯ» запрошує до співробітництва тимчасові творчі колективи із власними обсягами робіт.

Оплата до 85% від обсягу робіт.

Тел.: 216-11-23, 216-10-83.

Акціонерному банку **«ІНКО»** на роботу **терміново потрібні операціоністки.**

З пропозиціями звертатися за адресою: **Київ-21, вул. Мечникова, 18. Тел. 290-71-30.**

ДоВіра **Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе фірма "Довіра" (229-04-86)** ДоВіра

На ваших телеекранах

Вівторок, 27 серпня

I ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

7.30 «Ранкова мозаїка».
9.00 Художній фільм «Меланхолійний вальс».
10.10 «Доброго вам здоров'я». Лікування захворювання суглобів.
10.40 Кіноконцерт.
1( ) Новини.
16.\0 Для дітей. «Веселка».
16.40 Телефільм «Експозиція».
17.10 Музичний фільм «Голосушка».
17.50 Документальний телефільм «Знову я належу не собі».
19.00 Актуальна камера.
19.30 «Хто ми?». Громадсько-політичний відеотижневик.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Фільм-концерт «Жайворонки, прилітайте».
21.40 «Хто ми?». 2 частина.
22.40 Говоримо українською.
23.05 Вечірній вісник.
23.35 Нічний телезал. Художній телефільм «Замах на ГОЕЛРО». 1 серія.

I ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

6.30 Ранок.
9.00 Прем'єра художнього телефільму «Холодний дім». 6 серія.
9.55 «Ніхто інший не дав би мені стільки щастя». Фільм-концерт.
11.00 Дитяча година. З уроком французької мови.
12.00 ТСН
12.15 Актуальний репортаж.
12.30 «Маппет-шоу». Ляльковий телефільм-концерт. 21 і 22 серії.
14.15 Телемікст.
15.00 ТСН.
15.15 «Розсмішіть клоуна». Художній телефільм. 1 серія.
16.20 «Світ захоплених».
16.35 Виступ народного хору Талашкінської птахофабрики Смоленської області.
16.45 Фільм — дітям. «Капітан Немо». 1 серія.
18.00 Прем'єра документального телефільму «Азбука у картинках».
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 «Вулиця правди».
19.30 Прем'єра мультфільмів.
20.00 Прем'єра художнього телефільму «Холодний дім». 6 серія.
21.00 Час.
21.40 Кінопанорама.
22.55 ТСН.
23.15 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Мерзотник».
0.50 Легка атлетика. Чемпіонат світу.
1.35 Прем'єра художнього телефільму «Холодний дім». 6 серія.

II ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ I II ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

8.00 Гімнастика.
8.20 Мультфільми.
8.50 Ритмічна гімнастика.
9.20 Концерт.
9.55 Мультфільми.
10.25 «Східний дантист». Художній телефільм. 1 серія.
11.30—13.30 Програма ТБ Росії.
13.30 Фільм — дітям. «Пригоди Петрова і Васєчкіна. Звичайні і неймовірні». 1 серія.
17.00—19.00 Програма ТБ Росії.
19.00 Легка атлетика. Чемпіонат світу.
20.00 Вісті.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Київська панорама.
21.00 Час. (З сурдоперекладом).
21.40 Колаж.
21.45—0.30 Програма ТБ Росії.

IV (ОСВІТНЯ) ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

19.00 Дитяча година (з уроком французької мови).
20.00 Світ грошей Адама Сміта.
20.40 Поезія С. Орлова.
21.10 Французька мова. 1 рік навчання.
21.40 Французька мова. 2 рік навчання.
22.10 У світі тварин.

Середа, 28 серпня

I ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

7.30 «Ранкова мозаїка».
9.00 Надвечір'я. Передача для людей старшого віку.
10.15 Співає Ю. Антонов.
10.55 Художній фільм «Комічний коханець, або Любовні витівки сера Джона Фальстафа».
16.00 Новини.
16.10 «Дюймовочка». Балетна вистава
17.15 Телефільм «...Тому що люблю».
17.50 Музичний фільм «Насіба».
18.30 Циркова програма.
18.50 Мультфільм.
19.00 Актуальна камера.
19.30 «Плеяда». Художньо-публіцистична програма.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Хорова спадщина М. Лисенка.
21.30 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує.
21.45 Продовження художньо-публіцистичної програми «Плеяда».
23.00 Вечірній вісник.
23.30 Нічний телезал. Художній телефільм «Замах на ГОЕЛРО» 2 серія.

I ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

6.30 «Ранок».
9.00 Прем'єра художнього телефільму «Холодний дім». 7 серія.
9.55 «Батьківщині поклоніться...». Про тургеневські місця Росії...
11.00 «Дитячий музичний клуб».
11.45 «Разом з чемпіонами».
12.00 ТСН.
12.15 Актуальний репортаж.
12.30 Кінопанорама.
15.00 ТСН.
15.15 «Розсмішіть клоуна». Художній телефільм. 2 серія.
16.25 «Світ захоплених».
16.40 Музична скарбниця. С. Прокоф'єв «Російська увертюра». Концерт № 1 для скрипки з оркестром.
17.20 Фільм — дітям. «Капітан Немо». 2 серія.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 «Планета».
19.30 Прем'єра мультфільму.
19.45 «Золоте руно». Міжнародний фестиваль — гра фольклору і етнографії народів країн басейну Чорного і Середземного морів.
20.00 Прем'єра художнього телефільму «Холодний дім». 7 серія.
21.00 Час.
21.40 Футбол. Відбірковий матч чемпіонату Європи. Збірна Норвегії — збірна СРСР.
23.30 ТСН.
23.50 «Батьківщині поклоніться...». Про тургеневські місця Росії.
0.55 «Я хочу танцювати». Одноактний балет.
1.45 Прем'єра художнього телефільму «Холодний дім». 7 серія

II ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ I II ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

8.00 Гімнастика.
8.20 Концерт фольклорних колективів.
8.40 Світ грошей Адама Сміта.
9.20 «Ця темно-вишнева шаль». З циклу «Охоронна грамота»
9.50 Мультфільми.
10.25 «Східний дантист». Художній телефільм. 2 серія.
11.30—13.30 Програма ТБ Росії.
13.30 Фільм — дітям. «Пригоди Петрова і Васєчкіна. Звичайні і неймовірні». 2 серія.
17.00—19.00 Програма ТБ Росії.
19.00 «Розповідь про Едуарда Шагеєва — художника».
20.00 Вісті.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Київська панорама.
21.00 Час. (З сурдоперекладом).
21.40 Художній фільм.
23.00 Вісті.
23.15 Музичний телеабонемент «На гастролях в столиці».

IV (ОСВІТНЯ) ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

19.00 Розминка для ерудитів.
19.45 У пошуках великого смислу. Ю. Соостер.
21.00 Німецька мова. 1 рік навчання.
21.30 Німецька мова. 2 рік навчання.
22.00 Світ захоплених.
22.15 Поспішайте врятувати планету.
22.45 Фестиваль Д. Шостаковича. Сьома симфонія.

Четвер, 29 серпня

I ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

7.30 «Ранкова мозаїка».
9.00 Театр і час. Київський академічний український драматичний театр ім. І. Франка.
10.05 Живе слово. Міжнародна літня школа україністики.
11.00 Мультипанорама.
16.00 Новини.
16.10 Для дітей. «Веселка».
16.30 Музичний фільм «Снігом стелеться життя».
17.00 Говоримо українською.
17.25 Мультфільм «Дива в Гуслярі».
17.45 Фільм - концерт «Карнавал».
18.15 Чиста криниця.
19.00 Актуальна камера.
19.30 «Спадщина». «На руїнах історичного Дубна».
20.25 Екологія і радіація. Актуальне інтерв'ю.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 «Співають «Краяни».
21.30 Реклама.
21.35 Молодіжна студія «Гарт».
23.05 Новини.
23.25 Нічний телезал. Художній телефільм «Замах на ГОЕЛРО». 3 серія.

I ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

6.30 Ранок
9.00 Прем'єра художнього телефільму «Холодний дім». 8 серія.
9.55 Футбол. Відбірковий матч чемпіонату Європи. Збірна Норвегії — збірна СРСР. 2 тайм.
10.45 Мультфільм.
11.00 Дитяча година. З уроком англійської мови.
12.00 ТСН.
12.15 За зведеннями МВС.
12.30 «Маппет-шоу». Ляльковий телефільм-концерт. 23 і 24 серії.
14.15 Телемікст.
15.00 ТСН.
15.15 «Перед самим собою». Художній телефільм. 1 серія.
16.25 «Світ захоплених».
16.40 Фільм — дітям. «Капітан Немо». 3 серія.
17.45 Концерт ансамблю «Дзвони російські».
18.00 Прем'єра документального телефільму «Ясно-червоне на блакитному».
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 ...До 16 і старші.
19.30 «Свічка на вітрі». Естрадний концерт.
19.50 За зведеннями МВС.
20.05 Прем'єра художнього телефільму «Холодний дім». 8 серія.
21.00 Час.
21.40 «Краса світозора». Прем'єра публіцистичного хронікально-документального фільму.
23.05 ТСН.
23.25 Театр естради: Валентина Толкунова. Монолог жінки.
0.25 Легка атлетика. Чемпіонат світу.
1.10 Прем'єра художнього телефільму «Холодний дім». 8 серія.

II ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ I II ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

8.00 Гімнастика.
8.20 «Білий аркуш». Документальний телефільм.
8.50 Ритмічна гімнастика.
9.20 Мультфільми.
10.15 «Бути братом». Художній телефільм. 1 серія.
11.30—13.30 Програма ТБ Росії.
13.30 Фільм — дітям. «Канікули Петрова і Васєчкіна. Звичайні і неймовірні». 1 серія.
17.00—19.00 Програма ТБ Росії.
19.00 Легка атлетика. Чемпіонат світу.
20.00 Вісті.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Київська панорама.
21.00 Час. (З сурдоперекладом).
21.40—23.45 Програма ТБ Росії.

IV (ОСВІТНЯ) ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

19.00 Дитяча година (з уроком англійської мови).
20.00 Як пройти до Петровського палацу?
21.00 Іспанська мова. 1 рік навчання.
21.30 Іспанська мова. 2 рік навчання.
22.00 Світ захоплених.
22.15 Ключ до світового ринку.
22.45 Людина на всі часи. Таємниця Лафайєта.

П'ятниця, 30 серпня

I ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

7.30 «Ранкова мозаїка».
9.00 Музичний фільм «Жити — це співати».
10.00 Спадщина. На руїнах історичного Дубна.
10.55 Документальна кінопрограма.
16.00 Новини.
16.10 Для дітей. «До, мі, соль».
16.40 Документальні фільми.
17.30 Фільм-балет «Ольга».
19.00 Актуальна камера.
19.30 «На прямому зв'язку — керівництво МВС України».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Музичний фільм «Композитор Г. Мустя».
21.40 Вперше на екрані УТ. Художній фільм «На вістрі меча».
23.00 Вечірній вісник.
23.30 Нічний телезал. Концерт народної артистки СРСР Є. Мірошниченко.

I ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

6.30 Ранок.
9.00 Прем'єра художнього телефільму «В чеканні на Елізабет».
10.15 Концерт симфонічного оркестру Московської філармонії.
11.05 Мультфільм.
11.15 ...До 16 і старші.
12.00 ТСН.
12.15 Іновація. Маркетинг. Результат.
15.00 ТСН.
15.10 «Перед самим собою». Художній телефільм. 2 серія.
16.15 «Якщо вам після...».
17.00 У світі казок і пригод. Художній фільм «Золотий ключик».
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 Концерт.
19.00 Людина і закон
19.45 Прем'єра художнього телефільму «В чеканні на Елізабет».
21.00 Час.
21.40 «ВіД» представляє: «Поле чудес», «Сільські вчителі», «Ельдорадо», «Рок проти терору». У перерві — ТСН.
0.55 Спортивна програма.
1.25 «Крадіжка». Художній телефільм. 1 серія.

II ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ I II ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

8.00 Гімнастика.
8.20 Мультфільм.
8.40 Прем'єра науково-популярного фільму «Міжнародна виставка «Вугілля-90».
8.50 «Звірина книга». Телевистава для дітей.
9.30 Мультфільми.
10.25 «Бути братом». Художній телефільм. 2 серія.
11.30—13.30 Програма ТБ Росії.
13.30 Фільм — дітям. «Канікули Петрова і Васєчкіна. Звичайні і неймовірні». 2 серія.
17.00—19.00 Програма ТБ Росії.
19.00 Легка атлетика. Чемпіонат світу.
20.00 Вісті.
20.15 Вечірня казка.
20.30 Київська панорама
21.00 Час. (З сурдоперекладом).
21.40 Колаж.
21.45—0.30 Програма ТБ Росії.

IV (ОСВІТНЯ) ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

19.00 Дитячий сеанс.
19.40 Найнеймовірніші пригоди росіян в Італії.
20.10 Наш сад.
20.40 Англійська мова. 1 рік навчання.
21.10 Англійська мова 2 рік навчання
21.40 На екрані служба 01
22.05 Авторські програми Н. Кримової. Доля і ролі. В. Анджапарідзе і Ф. Раневська.

Субота, 31 серпня

I ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

7.30 Музичний фільм «Лечу до тебе мрією».
8.00 Ритмічна гімнастика.
8.20 На хвилі дружби. Співає хор ім. Пятницького.
9.10 Новини.
9.20 Для дітей. Художній фільм «Неспокійне літо».
10.25 Концерт французького оркестру «Арфі».
12.05 Науково - популярний фільм «Авіценна. Етюди про здоров'я».
12.20 «Казка про царя Салтана». Вистава Одеського ТЮГу.
13.25 Новини.
13.40 Доброго вам здоров'я. Оздоровлення чорнобильців.
14.10 «Український авангард (1910—1930 рр.)». Передача перша.
15.10 Художній фільм «Доживемо до понеділка».
16.50 До початку нового навчального року. Круглий стіл.
18.20 Фільм-концерт «Аріель».
18.30 Актуальна камера.
19.00 Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Київ) — «Арарат».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Чемпіонат СРСР з футболу. «Дніпро» — «Металіст» 2 тайм.
21.50 Художній телефільм «Поза межами болю».
23.10 Вечірній вісник.
23.40 Нічний телезал. Музичний фільм «Синій птах».

I ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

6.30 «Ліричний концерт». Для вас грає камерний оркестр.
6.50 Мультфільми.
7.30 Ритмічна гімнастика.
8.00 Ранкова розважальна програма.
8.30 ТСН.
8.45 Наш сад.
9.15 Концерт Державного російського народного оркестру ім. М. Осипова.
10.30 «Бурда моден» пропонує.
11.00 Ранкова зоря
12.00 Фільми режисера М. Захарова. «Формула кохання».
13.30 Легка атлетика. Чемпіонат світу.
15.00 ТСН.
15.15 Із золотого фонду ЦТ. О. М. Островський. «Тепленьке місце». Фільм-вистава.
17.50 Виступ дипломанта телерадіоконкурсу «Голоси Росії» ансамблю «Воскресеніє».
18.00 Міжнародна панорама.
18.45 Вперше на екрані ЦТ. Художній фільм «Лялечка». 1 і 2 серії.
21.00 Час.
21.40 Мультфільми для дорослих.
21.55 Хокей. Кубок Канади. Збірна СРСР — збірна ЧСФР.
0.25 «Європа плюс».
1.25 «Крадіжка». Художній телефільм. 2 серія.

II ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ I II ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

8.00 Гімнастика.
8.20 Мультфільм.
8.55 Російська мова.
9.25 Прем'єра документального телефільму «Повітроплавець».
10.05 «Коли стають дорослими». Художній телефільм.
11.10 «Світ, у якому ми живемо». Фільми режисера Безпалова. «Стріла часу».
12.00—13.55 Програма ТБ Росії.
13.55 Фільм — дітям. «Акмаль, дракон і принцеса».
15.00 Легка атлетика. Чемпіонат світу.
17.00—19.00 Програма ТБ Росії.
19.00 Документальний фільм.
20.00 Вісті.
20.15 Вечірня казка
20.30 Київська панорама.
21.00 Час. (З сурдоперекладом).
21.40—23.00 Програма ТБ Росії.

IV (ОСВІТНЯ) ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

9.00 Розминка для ерудитів.
9.50 З ранку раненько.
10.35 Здоров'я.
11.05 Дитячий сеанс.
11.45 Німецька мова. 1 рік навчання.
12.20 Ростовська фініфть.
13.10 Дитяча година (з уроком французької мови).
14.10 Світ захоплених.
14.25 Світ грошей Адама Сміта.
15.05 Італійська мова.
15.35 Пам'яті поета. Марина Цвєтаєва.
15.50 Французька мова. 1 рік навчання.
16.25 Науково-популярні фільми.
17.25 Для тих, хто володіє іспанською мовою. «Еквадор: минуле й сьогодення».
18.10 Фестиваль Д. Шостаковича. Перший концерт для скрипки з оркестром.
19.20 У світі тварин.
20.50 Іспанська мова. 1 рік навчання.
21.20 Англійська мова. 1 рік навчання.
21.50 Художній телефільм «Циган». 1 серія.
23.30 Під знаком «Пі».

Неділя, 1 вересня

I ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

7.30 Ритмічна гімнастика.
7.50 Любителям балету.
8.40 «У неділю вранці». Інформаційно-музична програма.
9.40 Новини.
9.55 Для дітей. Художній фільм «Першокласниця»
11.05 Вас вітає ансамбль «Юність».
12.00 Прем'єра телефільму «Дзвіночки мої...».
12.20 Український авангард 1910—1930 рр. 2 частина.
13.15 Новини.
13.30 «Кукурік і К°». Розважальна передача для дітей.
14.30 Село і люди.
15.15 «Ви нам писали».
16.00 «Солдатські листи». Із циклу «Служба солдатська».
17.00 Для дітей. Канал «Д».
18.15 Телеспортарена
19.00 Актуальна камера.
19.30 Альфа і омега.
20.15 Концерт джазової музики.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Спорт, вода, краса.
21.45 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує.
22.00 Художній фільм «Женихи».
23.20 Вечірній вісник.
23.55 Нічний телезал. Художній фільм «Молода дружина».

I ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

8.00 Ритмічна гімнастика.
8.30 ТСН.
8.45 Тираж «Спортлото».
9.00 З ранку раненько.
9.45 Мультфільм.
10.00 На службі Вітчизні.
11.00 Ранкова розважальна програма.
11.30 У світі тварин.
13.00 Здоров'я.
13.30 Сільська година
14.30 «Балада про кохання». Кіноконцерт.
15.00 ТСН.
15.15 «Я пам'ятаю мить чудову». Фільм-концерт.
16.05 «Алтай, Пори року». Документальний телефільм.
16.15 Легка атлетика. Чемпіонат світу.
17.05 «Рок-урок».
18.05 Народні казки і притчі різних країн
18.10 «Уолт Дісней представляє...»
19.00 Чудовий вечір з Ренцо Арборе і Херрі Коніком.
19.45 Прем'єра художнього телефільму «Жінка для трьох».
21.00 Час.
21.40 Футбольний огляд.
22.10 Спортивна програма.
23.10 ТСН.
23.30 Грає ансамбль «Каданс».
0.20 «Загибель Марини Цвєтаєвої». Документальний телефільм.
1.20 Концерт хорової капели ім. Юрлова.

II ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ I II ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

8.00 На зарядку ставай!
8.15 «Пам'ятники природи». Документальний телефільм із циклу «Земля тривоги нашої».
8.45 «Музей на Делегатській». «Чудеса із бабусиної скриньки».
9.15 Прем'єра документального фільму «Концерн «Газпром».
9.30 Відеоканал «Співдружність».
12.00—14.00 Програма ТБ Росії.
14.00 Легка атлетика. Чемпіонат світу.
15.40 Фільм — дітям.
17.00—19.00 Програма ТБ Росії.
19.00 Футбол. Чемпіонат СРСР. «Спартак» — «Динамо» (Мінськ).
20.00 Вісті
20.15 Вечірня казка
20.30 Телебіржа інформує.
21.00 Час. (З сурдоперекладом).
21.40 Колаж.
21.45—23.15 Програма ТБ Росії.

IV (ОСВІТНЯ) ПРОГРАМА ЦЕНТРАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

9.00 Розминка для ерудитів.
9.50 Мама, тато і я.
10.20 Дитячий сеанс.
11.00 Німецька мова. 2 рік навчання.
11.35 Читає М. Козаков.
12.05 Дитяча година (з уроком англійської мови).
13.05 Поспішайте врятувати планету.
13.35 «...і в свята, і в будні...» Науково популярний фільм.
14.05 Світ захоплених.
14.20 Авторські програми І. Саввіної. Театр І. Тургенєва.
15.30 Французька мова. 2 рік навчання.
16.05 «Загадки бухти Кратерної». Науково-популярний фільм.
16.35 Учитель року-91.
18.05 Фестиваль Д. Шостаковича. Восьма симфонія.
19.25 ...До шістнадцяти і старші.
20.10 Художник Є. Кибрик.
20.55 Іспанська мова. 2 рік навчання.
21.25 Англійська мова. 2 рік навчання.

ДО УВАГИ ТЕЛЕГЛЯДАЧІВ!

У програмі телебачення можливі зміни. Стежте за повідомленнями дикторів телебачення та радіо.

Православний календар

СЕРПЕНЬ

13 (26). Седмиця 14-та по П'ятидесятниці. Віддання свята Преображення Господнього. Перенесення мощей преподобного Максима Сповідника. Знайдення мощей блаженного Максима, Христа ради юродивого, Московського, Святителя Тихона, єпископа Воронезького, Задонського чудотворця. Мучеників Іпполита, Іринея, Авундія і мучениці Конкордії в Римі, Мінської, «Пом'якшення злих сердець» (Семистрільна) так званої «Страсна» ікон Божої Матері.

14 (27). ПЕРЕДСВЯТО УСПЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ. Пророка Міхея (з 12 пророків). Перенесення мощей преподобного Феодосія Печерського. Преподобного Аркадія Новоторзького. Священномученика Маркела, єпископа Анамейського. Ікон Божої Матері, званої «Бесєдна» та Нарвської.

ПРИМІТКА. Перша цифра — число за старим стилем, друга — за новим.

Погода

Сьогодні сонце зійшло о 6 годині 2 хвилини, зайде о 19 годині 56 хвилин. Тривалість дня 13 годин 54 хвилини.

Як повідомили кореспонденту «Вечірнього Києва» в Українському гідрометцентрі, температура повітря в місті о 9-й годині була 16 градусів тепла.

Атмосферний тиск о 9-й годині був 747 мм, відносна вологість повітря 82 відсотки.

Рівень води в Дніпрі біля Києва за минулу добу підвищився на 1 сантиметр і на 8-у годину становив 451 сантиметр. Температура води 20 градусів.

Завтра в Києві вдень місцями невеликий дощ. Вітер північно - західний, 5—10 метрів на секунду.

Температура повітря в місті вночі 13—14, вдень 20—22 градуси тепла.

Кримінальна хроніка

За сім попередніх діб у місті зареєстровано 2 вбивства, 6 випадків навмисного заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, 4 зґвалтування, 27 грабежів, 110 квартирних крадіжок; у день скоєння розкрито відповідно 1, 3, 4, 9, 17. Притягаються до відповідальності: за злісне хуліганство — 30 чоловік, за шахрайство — п'ятеро, за бродяжництво — 34. Вчинено 35 викрадень автотранспортних засобів, шістьох злодіїв затримано на місці злочину. В оперативних зведеннях повідомлялося про 49 дорожньо-транспортних пригод, в яких 2 чоловіки загинуло, 68 поранено. По лінії «01» надійшло 93 повідомлення про пожежі, потерпілих, на щастя, немає. Наряди міліції 563 рази виїздили за викликами на побутові конфлікти, 277 з яких сталися на грунті пияцтва. З вулиць, з інших громадських місць до медичних витверезників доставлено 156 п'яних.

РОЗКРИТО ВБИВСТВО

З 27 листопада минулого року розшукувався як такий, що пропав безвісти, моторист теплохода «Альпи» Ю. Т. Канунников, 1948 року народження. Через шість місяців його труп вийняли з Канівського водосховища. У ході оперативно-розшукових заходів, було з'ясовано, що потерпілий став жертвою злочину. Смертельного удару гаком йому під час сварки завдав товариш по чарці, з яким моторист розпивав на теплоході спиртне. Обвинуваченого арештовано, слідство триває.

ТЯЖКІ ТІЛЕСНІ УШКОДЖЕННЯ

Від ножової рани у квартирі коханки помер 28-річний чоловік. Підозрювану — домогосподарку, 1966 року народження, — затримано. За її «версією», все сталося під час сварки на грунті ревнощів.

Різаниною закінчилась випивка у квартирі жителя Мінського району М., 1934 року народження. Господар посварився з гостею і смертельно поранив її в груди.

Робітник - будівельник на сходовому майданчику свого будинку по вул. Волинській не поладив з двома хлопцями, вихопив ножа і «підрізав» обох. Потерпілих госпіталізовано, затриманого поміщено в ізолятор тимчасового утримання.

НАРКОТИКИ

На шосе Житомирського напрямку співробітники ДАІ затримали автомобіль, в якому перевозилося близько 4 кілограмів макової соломки. Власник машини (йому 20 років, ніде не працює) заявив, що він, мовляв, й гадки не мав про цей вантаж. Але, як відомо, подібне «незнання» не звільняє від відповідальності.

Близько двох кілограмів сухих макових головок — «сировини» для виготовлення наркотиків — вилучено на світанку на вулиці Верхній вал у двох приїжджих з Дніпропетровської області. Їхні зізнання перевіряються.

Маріхуану — сильнодіючу наркотичну речовину — незаконно мав при собі житель Азербайджану Н., 1963 року народження. Правопорушника затримали на Бессарабському ринку.

КРАДІЖКИ

Багато повідомлень про них пов'язані з великими магазинами та універмагами. На місці пригоди співробітники карного розшуку затримали молодого дармоїда: в магазині № 6 «Київгалантерейторгу» на вулиці Володимирській, 41 прямо з вітрини викрав намисто вартістю 500 карбованців. У магазині «Мрія» (Хрещатик, 29) на «гарячому» спіймано жителя Донецька К., 1967 року народження: з сумочки у покупниці він витяг гаманця, де було 755 карбованців. Двадцятисемирічна покупниця магазину «Одяг» (проспект Ю. Гагаріна, 13) намагалася викрасти жіночу куртку, пощастило продавцям — громадяни стали на заваді. В універмазі «Дитячий світ» на допомогу торговельним працівникам теж прийшли покупці і затримали 20-річну «модницю», яка викрала з прилавка дорогий светр.

ПРИГОДИ

Серед білого дня на вулиці Вишгородській зловмисник вирвав з рук перехожої сумочку і кинувся тікати. На крик потерпілої поспів наряд патрульно-постової служби міліції; грабіжника затримано, йому 21 рік, живе неподалік місця карного «промислу».

Чоловік зателефонував до міліції і повідомив, що на вулиці Урицького бачив у двох підлітків гранату. Молодиків затримано. На щастя, «лимонка» виявилася... учбовою. Її вилучено, а помічникові, який побажав залишитися невідомим, дякуємо: адже Ф-1, якою «бавилися» хлопці, цілком могла бути і бойовою.

До однієї з лікувальних медустанов уночі, вирізавши шибку, заліз зловмисник. Викрадено дві бормашини і стоматологічний інструмент. Потерпілі та їх пацієнти хоча й мають на злодія величезний «зуб», усе ж сподіваються, що той поверне такий необхідний для хворих інструмент.

Вночі з 1 на 2 серпня з вулиці Щекавицької в Подільському районі було викрадено автомобіль ВАЗ-2103 червоного кольору Е 34-04 ХТ. Тих, хто може допомогти слідству, просимо подзвонити по телефонах: 416-24-34, 446-68-17.

На контрольно - пропускному пункті «Биківня» співробітники БРСВ і ДАІ затримали два КамАЗи, навантажені загалом 11 420 кг сливи розлогої і таку ж машину з 1056 кг помідорів і 1151 банкою компоту в кузові. Адресатами цих продовольчих «посилок» з Одещини мали стати підприємства Вологодської області і Підмосков'я, але туди вантаж не потрапив. Його передано торговельній базі Дніпровського ОРПК для реалізації, оскільки перевезення здійснювалися з порушенням закону про захист республіканського споживчого ринку.

ПРЕС-ЦЕНТР УВС м. КИЄВА.

ТВМ

А 2002

ТЕЛЕКОМПАНІЯ «МЕГАПОЛ» ПРОПОНУЄ НА 7 КАНАЛІ: 28 СЕРПНЯ 1991 р.

18.00
18.05 ТОН (передача виробництва ТБМ).
18.15 Мультиплікаційний фільм.
18.25 Реклама.
18.30 Худ. фільм «Кримінальний талант». 1 серія.
19.35 МУЗИЧНІ НОВИНИ (передача виробництва ТБМ).
19.55 ЕКСПРЕС-ВІДЕО (передача виробництва ТБМ).
20.20 «УРОБОРОС» (передача виробництва ТБМ).
20.50 Передача телекомпанії ЮТАР «Зворотна сцена Європи».

31 СЕРПНЯ 1991 р.

19.00
19.05 ТОН (передача виробництва ТБМ).
19.25 Мультиплікаційні фільми.
19.45 Реклама.
19.50 «Подорож Голівудом».
20.10 Худ. фільм «Кримінальний талант». 2 серія.
21.30 Реклама.
21.35 «ЯРИЛО» (передача виробництва ТБМ).
22.05 Передача телекомпанії ЮТАР «Зворотна сцена Європи».

По телефону 446.04.16, а також за адресою 252057, м. Київ, пр. Перемоги, 38 ми чекаємо на ваші пропозиції щодо вміщення реклами у програмах ТБМ, а також пропозиції щодо співробітництва.

У ПРОГРАМІ МОЖЛИВІ ЗМІНИ.

Колектив Державного комітету УРСР по харчовій і переробній промисловості висловлює щире співчуття спеціалісту управління «Укрм'ясомолпоставка» Гріг Т. Б. в зв'язку з тяжкою втратою — трагічною смертю її сина **Роберта Олексійовича.**

Мінський районний відділ народної освіти, райком профспілки працівників освіти та педагогічний колектив середньої школи № 8 висловлюють щире співчуття директору СШ № 8 Тріщуку В. Г. з приводу тяжкої втрати — трагічної смерті сина **Андрія.**

Хокей

«Сокіл» втрачає, але не здається

Підготовку до сезону «Сокіл» розпочав з першого липня на спортивних базах Києва. Заняття відбувались у тренажерному залі, на ігрових майданчиках, на льоду Палацу спорту профспілок — рідному гнізді команди. За словами тренерів, льодового голоду команда не зазнавала.

Одразу ж зазначу, ще в ній сталися відчутні зміни. «Сокіл» втратив лідерів. У швейцарському клубі «Біль» з осені виступатимуть Ширяєв і Юлдашев. Нагадаю, що перший з них за підсумками минулого чемпіонату країни — найрезультативніший захисник, а другий — закинув найбільшу кількість шайб. Розпрощався з київським клубом надійний, досвідчений воротар Самойлов. Знову вирушив до Угорщини захисник Доніка. Повернувся до Харкова нападаючий Трасеух, у нього був контракт з «Соколом» лише на рік. Завершив річне стажування та поїхав на батьківщину до США Хаджі. Під час відпустки зник з команди і перейшов до збірної країни Житник — студент стаціонару Київського інституту фізкультури. Прикро говорити про це, але Олексій просто обдурив своїх партнерів і тренерів, адже обіцяв грати за «Сокіл» років зо два. Але опинився в ЦСКА, спокусившись на буцімто гарантоване місце в збірній. Формально він діяв за законом, вирішивши проходити армійську службу. Але ж не можна не брати до уваги й моральний бік. А, можливо, Житник не схотів повторювати шлях своїх колишніх одноклубників Ширяєва, Юлдашева, Степанищева, Шундрова, які яскраво виступали в чемпіонаті, завойовували індивідуальні призи, але в збірній з'являлися епізодично. Можливо тому, що не горіли бажанням перейти до столичних клубів.

Я запитав у нового тренера «Сокола» Олександра Фадєєва, чому команда, зазнавши таких відчутних втрат, не запросила кількох досвідчених гравців:

— Радо запросили б, — почув у відповідь, — але хто сьогодні прийде? Запросити — значить пообіцяти квартиру, машину, інші блага. А з цим зараз проблема. Життя змусило тепер нас розраховувати на корінних киян, вихованців школи «Сокіл». Двоє з них — захисники Шахрай і Кирик повернулися до рідних пенатів, зрозумівши, що немає особливої рації шукати хокейного визнання на стороні. Кістяк нашої команди тепер складають гравці 1971—73 років народження. Таких у нас 15 чоловік. «Сокіл» укомплектований практично місцевими хлопцями. Це утішає.

Представляю своїх помічників. На мою пропозицію попрацювати разом відгукнувся москвич, заслужений тренер РРФСР Ян Каменецький. Колись він виступав за столичний «Локомотив», суддя всесоюзної категорії. Останнім часом працював з молоддю московського клубу «Динамо». Валерій Голдобін в минулому надійний охоронець воріт «Сокола». Він працював у нашій ДЮСШОР.

Як на мене, турнір на приз газети «Голос України», в якому ми перемогли, вийшов гарно. Ми свідомо групу сильних гравців на час турніру перевели до ШВСМ, щоб вони могли провести максимальну кількість часу на льоду. Остаточний склад іще не визначений. Попереду у нас турнір у словацькому місті Попраді, матчі в Німеччині, Швейцарії, можливо, Австрії. Вони дадуть остаточну відповідь на питання, хто є хто.

У чемпіонаті країни докладатимемо всіх зусиль, щоб потрапити у фінальну вісімку. Перший матч проводимо на виїзді в Усть-Каменогорську.

Олександр ЛИПЕНКО.

Вечірній Київ

ЗАСНОВНИК — ТРУДОВИЙ КОЛЕКТИВ РЕДАКЦІЇ.

Головний редактор В. О. КАРПЕНКО.

Члени редколегії: О. І. БІЛИК, А. П. ЗАДОРОГА, К. П. КАСАТКІН, Г. Г. КИРИНДЯСОВ, М. Н. КУРОЧКА, О. А. ЛИПЕНКО, О. Я. ПЕРЕЇДЕНКО, О. Ю. ШВЕЦЬ.

Індекс 61170.

254136, Київ-136, вулиця Маршала Гречка, 13.

Телефони для довідок: 434-61-09, 434-65-67.

Розрахунковий рахунок редакції 161308—345904 в Акціонерному банку «Інко», Київське міськуправління національного банку України, код 322249.

INKO

Думки авторів публікацій у «ВК» не завжди збігаються з точкою зору редакції.

Матеріали і фотознімки, надіслані в редакцію, не рецензуються і не повертаються.

Газета видається українською та російською мовами 250 разів на рік, виходить 5 разів на тиждень (крім суботи та неділі). Загальний тираж 528 800.

Редакція листується з читачами тільки на сторінках газети.

Друкарня видавництва «Київська правда», вул. Маршала Гречка, 13. Друк офсетний. 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.

Зам. 2406.

Скан та фотообробка - W.D.Keeper, з особистої колекції